

An aerial photograph of a vineyard with rows of grapevines. A road runs vertically through the center, with a car driving away from the viewer. The vineyard is divided into sections by a road that branches out at the top. The colors are vibrant greens and yellows, suggesting a late summer or early autumn setting.

KPMG

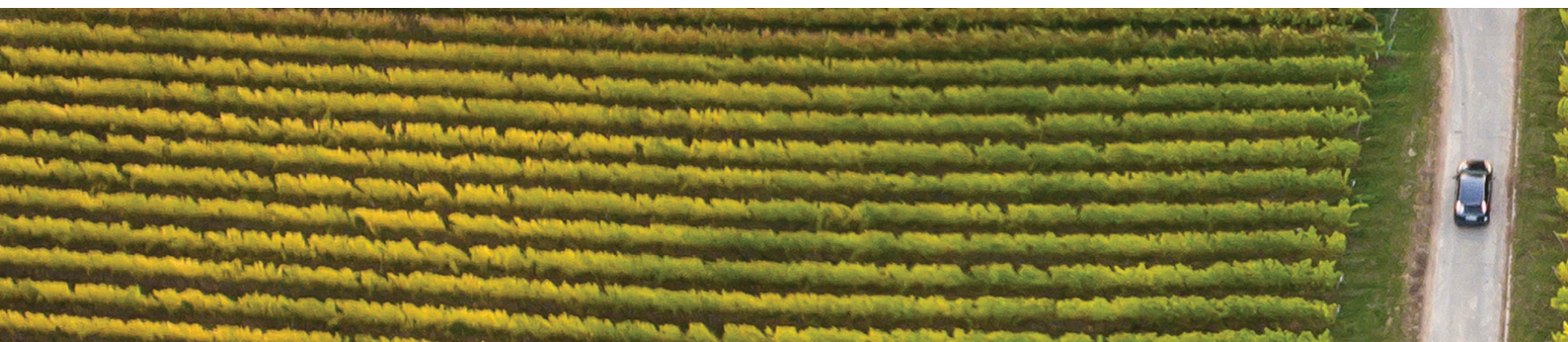
2018
Ετήσια
Έκθεση KPMG

Ιδιωτική Ασφαλιστική Αγορά

Facing dilemmas

Δεκέμβριος 2018

kpmg.com/gr

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	05
1. Νέα Λογιστικά Πρότυπα ΔΠΧΑ 17, ΔΠΧΑ 16	06
2. Τεχνητή Νοημοσύνη (AI), Αυτοματοποιημένες διαδικασίες (RPA) και Ανάλυση δεδομένων	09
3. Φορολογία	12
4. Ετήσια Έρευνα KPMG	
«Η χρηματοοικονομική κατάσταση και φερεγγυότητα των ελληνικών ασφαλιστικών εταιρειών»	14
I Ανάλυση Ενεργητικού και Παθητικού	17
II Κεφαλαιοποίηση και Αποτελέσματα	23
III Αποδοτικότητα και Δραστηριότητα	25
IV Αποθεματοποίηση	28
V Αποζημιώσεις	30
VI Φερεγγυότητα	32
5. Ανάλυση και Συμπεράσματα	35

Εισαγωγή

Για μία ακόμη χρονιά, η KPMG προχώρησε στην έκδοση της Ετήσιας Έκθεσης για την Ελληνική Ασφαλιστική Αγορά. Θεωρούμε ότι η Έκθεση αυτή αποτελεί άριστο σημείο αναφοράς για την ενημέρωση των ασφαλιστών και άλλων ενδιαφερόμενων μερών σχετικά με τα θέματα που απασχολούν την Ελληνική Ιδιωτική Ασφαλιστική Αγορά αλλά και ένα ισχυρό εργαλείο για την ανάλυση της χρηματοοικονομικής κατάστασης των εταιρειών και της αγοράς της ιδιωτικής ασφάλισης ιδιαίτερα.

Στην Έκθεση, όπως και τα προηγούμενα έτη, αναλύονται επίκαιρα θέματα του κλάδου, όπως οι εξελίξεις για τα νέα λογιστικά πρότυπα για τις ασφαλιστικές συμβάσεις, οι νέες τεχνολογικές εξελίξεις για την αυτοματοποίηση διαδικασιών και την ανάλυση δεδομένων, καθώς και φορολογικά θέματα.

Η βάση της Έκθεσης, όπως κάθε έτος, αποτελείται από την ετήσια έρευνα για την χρηματοοικονομική ανάλυση και κεφαλαιακή επάρκεια των Ελληνικών Ασφαλιστικών Εταιρειών. Η Έρευνά μας στηρίζεται κυρίως στα στοιχεία που αντλούνται από τις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις των εταιρειών αλλά και από τις Καταστάσεις Φερεγγυότητας που δημοσιεύονται σύμφωνα με το νέο πλαίσιο Φερεγγυότητας II, με στοιχεία που αφορούν στη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017, με στόχο την πληρέστερη ενημέρωση του αναγνώστη.

Ελπίζουμε να βρείτε την έκδοση αυτή ενδιαφέρουσα για εσάς και τον οργανισμό σας και είμαστε στη διάθεσή σας να συζητήσουμε από κοντά τα θέματα που σας απασχολούν.

Φίλιππος Κάσσο

*Γενικός Διευθυντής
Ελεγκτικό Τμήμα, KPMG*

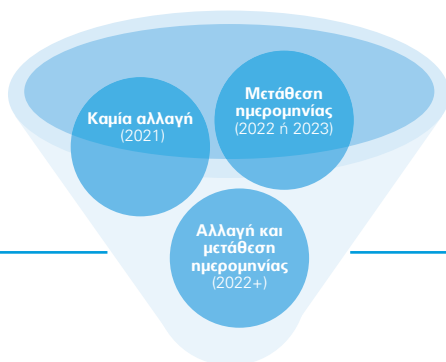
01 Νέα Λογιστικά Πρότυπα ΔΠΧΑ 17, ΔΠΧΑ 16

ΔΠΧΑ 17 - Μετάθεση και αλλαγή

Λόγω της πολυπλοκότητας αλλά και των επιπλοκών που παρατηρούνται κατά το στάδιο της προετοιμασίας, μεγάλο μέρος πλέον της αγοράς πιστεύει ότι η εφαρμογή του προτύπου το 2021 περιέχει σημαντικό κίνδυνο εφαρμογής και μία αναβολή είναι απαραίτητη για την επιτυχή εφαρμογή του νέου προτύπου.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στην τελευταία συζήτηση για το θέμα αυτό μεταξύ άλλων έχει σημειώσει:

- το σημαντικό κόστος και την προσπάθεια που απαιτείται λόγω της πολυπλοκότητας
- αν και ένας από τους βασικούς στόχους του νέου προτύπου είναι η πληροφόρηση των επενδυτών για την επιμέτρηση των συμβολαίων, η σύνθετη διαδικασία που περιλαμβάνει μπορεί αντίθετα να εντείνει αντί να αμβλύνει τις οικονομικές διαταραχές
- τις συνεχιζόμενες εργασίες της EFRAG (European Financial Reporting Advisory Group) για γνωμοδότηση στους προβληματισμούς για ζητήματα όπως το επίπεδο ομαδοποίησης, το συμβατικό περιθώριο κέρδους, την ανασφάλιση κλπ, και συνιστά την επανεξέταση του χρονοδιαγράμματος γνωμοδότησης αλλά και την διεξαγωγή ανάλυσης κόστους-οφέλους, καθώς και τις επιπτώσεις στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις
- την έλλειψη διεξαγωγής ανάλυσης επιπτώσεων και ιδιαίτερα για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, την ανταγωνιστικότητα και τις χρηματοπιστωτικές αγορές
- την απαραίτητη σύσταση ειδικής επιτροπής για το IFRS 17.

IASB
(International Accounting Standards Board)

Έρευνα της KPMG για την πρόοδο υλοποίησης του ΔΠΧΑ 17 και ΔΠΧΑ 9 «In it to win it»

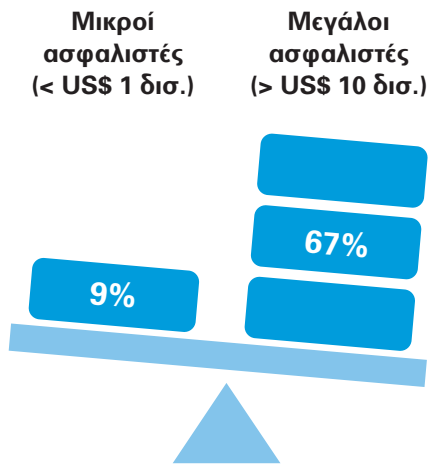
Η έρευνα που διεξήχθη στο 2ο τρίμηνο του τρέχοντος έτους, ήταν η δεύτερη στη σειρά, ενώ αναμένεται και νέα στο τέλος του 2018/αρχές του 2019. Η πρώτη έρευνα, η οποία διεξήχθη 6 μήνες νωρίτερα στο 3ο τρίμηνο του 2017, ήταν αρκετά μεγάλη με συμμετοχή 82 ασφαλιστικών εταιρειών σε περισσότερες από 20 χώρες. Η δεύτερη ερευνητική δραστηριότητα ήταν ακόμη πιο εκτεταμένη: 160 ασφαλιστικές εταιρείες σε περισσότερες από 30 χώρες - συμπεριλαμβανομένου ενός αριθμού ασφαλιστικών εταιρειών από τον δείκτη «Forbes Global 500» που υποβάλλουν εκθέσεις χρησιμοποιώντας τα διεθνή λογιστικά πρότυπα.

Η έρευνα παρέχει ισχυρή βάση η οποία αναλύει τις τάσεις για το ζήτημα αυτό. Αρκετά βασικά θέματα γίνονται εμφανή, όπως:

- η πίεση έχει αρχίσει να γίνεται οξεία - υπάρχει ένα τεράστιο έργο που πρέπει να γίνει ακόμη
- οι ασφαλιστικοί οργανισμοί που έχουν προχωρήσει παραπάνω (γενικά, οι μεγαλύτεροι ασφαλιστές) είναι αυτοί που αισθάνονται την πρόκληση του χρόνου παραπάνω και συνειδητοποιούν το πόσο δύσκολο είναι το έργο και πόση δουλειά εμπλέκεται
- παρόλο που οι ασφαλιστικοί οργανισμοί εργάζονται για την υλοποίηση και επιδιώκουν παράλληλα να βελτιστοποιήσουν τα συστήματα και τις διαδικασίες για να αποκομίσουν μακροπρόθεσμα οφέλη σε ολόκληρη την επιχείρηση, αναγνωρίζουν ότι αυτό μπορεί να χρειαστεί περισσότερο χρόνο πέρα από το 2021
- οι μικρότεροι ασφαλιστές έχουν κάνει το ελάχιστο μέχρι σήμερα - πολλές από τις εργασίες υλοποίησης πρέπει επειγόντως να ξεκινήσουν.

Στην τελευταία συνάντηση της IASB τον Νοέμβριο, αποφασίστηκε να προταθεί παράταση της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 17 για ένα έτος, ήτοι την 1η Ιανουαρίου 2022. Η πρόταση αυτή θα εξεταστεί μετά από διαβούλευση εντός του 2019.

Κατάσταση ετοιμότητας σχεδιασμού και προόδου υλοποίησης ΔΠΧΑ 17

Η Έρευνα καταδεικνύει τον κίνδυνο (μη) εφαρμογής του προτύπου ιδιαίτερα στους μικρομεσαίους ασφαλιστές, κατηγορία στην οποία κατατάσσεται και το σύνολο των ασφαλιστών στη Ελλάδα.

Ένας από τους λόγους για τις ανησυχίες της Ευρώπης σχετικά με την υιοθέτηση του προτύπου είναι και η μη ικανοποιητική κατάσταση ετοιμότητας των μικρών επιχειρήσεων.

Το υπόλοιπο 24% των ασφαλιστών απάντησαν ότι δεν έχουν ξεκινήσει το έργο ακόμη ή απλά παρακολουθούν τις εξελίξεις.

ΔΠΧΑ 17 - Βασικές προκλήσεις - αποφάσεις

Υπήρχε αρχικά η αντίληψη ότι το νέο πρότυπο θα προσέγγιζε την αντίληψη των αμερικανικών προτύπων ή των κανόνων Φερεγγυότητας με εφαρμογή συγκεκριμένων κανόνων (rule based approach) αλλά όπως ολοκληρώνεται η φάση της ενημέρωσης ολοένα και περισσότεροι συνειδητοποιούν ότι πρόκειται για ένα πλαίσιο αρχών όπου οι ασφαλιστές θα πρέπει να λάβουν ένα ολόκληρο σύμπλεγμα από αποφάσεις σχετικά με τις υποθέσεις και να αντιμετωπίσουν τις σχετικές με την υλοποίηση προκλήσεις.

Οι προκλήσεις - αποφάσεις που φαίνεται να αντιμετωπίζουν αρχικά οι ασφαλιστές σύμφωνα με την έρευνα "In it to win it" της KPMG, έχουν να κάνουν κυρίως με:

Ομαδοποίηση (grouping) και επαχθείς συμβάσεις (onerous contracts)

Ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά του ΔΠΧΑ 17, όπως συμβαίνει και με άλλα πρότυπα των ΔΠΧΑ, είναι η έννοια της λογιστικής μονάδας. Και για να προσδιοριστεί αυτό, οι ασφαλιστές πρέπει πρώτα να προσδιορίσουν το χαρτοφυλάκιο των συμβάσεων που περιέχουν συμβάσεις που υπόκεινται σε παρόμοιους κινδύνους και διαχειρίζονται μαζί.

Ποια είναι λοιπόν η προσέγγιση μέχρι σήμερα;

- 48% αναμένει ότι θα συνεχίσει να ακολουθεί την λογική της υφιστάμενης επιχειρησιακής μονάδας (Line of Business - LoB)
- 35% αναμένει ότι θα υπάρχει πιο λεπτομερής ανάλυση από την υφιστάμενη
- 17% αναμένει ότι θα ακολουθηθεί λιγότερο λεπτομερής ανάλυση από την υφιστάμενη.

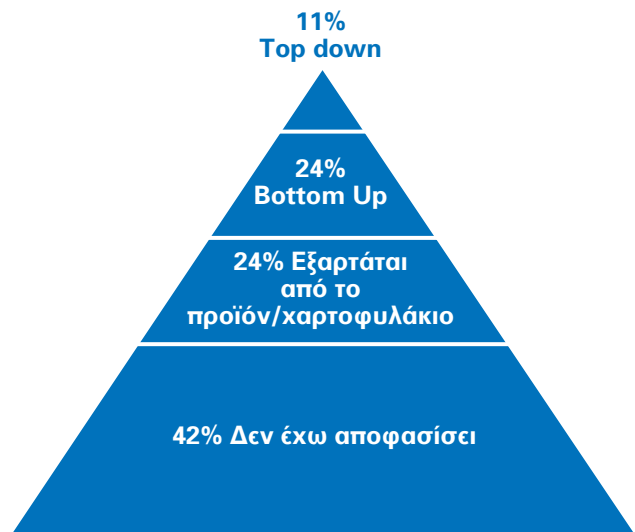
Επιτόκιο προεξόφλησης (discount rate)

Το πρότυπο καθορίζει τρεις παραμέτρους για το επιτόκιο προεξόφλησης των ταμειακών ροών:

- να αντικατοπτρίζει την χρονική αξία του χρήματος
- να είναι συνεπές με τις παρατηρούμενες τρέχουσες τιμές αγοράς

- να εξαιρούνται από τις τρέχουσες τιμές αγοράς οι παράγοντες που δεν αντικατοπτρίζονται στις ταμειακές ροές.

Ποια είναι λοιπόν η προσέγγιση όσον αφορά στη μέθοδο υπολογισμού του επιτοκίου μέχρι σήμερα;

Προσαρμογή κινδύνου (Risk adjustment)

Το περιθώριο κινδύνου αφορά στην προσαρμογή της εκτίμησης της παρούσας αξίας των μελλοντικών ταμειακών ροών ώστε να αντικατοπτρίζει την αποζημίωση που ζητά η οικονομική οντότητα όσον αφορά στην αβεβαιότητα σχετικά με το ποσό και το χρονοδιάγραμμα των ταμειακών ροών που προκύπτουν από μη χρηματοοικονομικό κίνδυνο. Ωστόσο το πρότυπο δεν καθορίζει τη μεθοδολογία υπολογισμού του περιθωρίου κινδύνου.

Ποια είναι λοιπόν η προσέγγιση μέχρι σήμερα;

- 27% κόστος κεφαλαίου (Cost of capital approach)
- 28% επίπεδο εμπιστοσύνης (Confidence level/Value at risk)
- 55% δεν έχω αποφασίσει.

Μετάβαση (Transition)

Σύμφωνα με το πρότυπο, η μετάβαση θα πρέπει να γίνει αναδρομικά, με στοιχεία δηλαδή που ίσχυαν κατά την έναρξη του συμβολαίου. Εναλλακτικά αν αυτό δεν είναι «εφαρμόσιμο» τότε η οικονομική οντότητα έχει επιλογή ανάμεσα σε μερική αναδρομική εφαρμογή (modified retrospective approach) και τρέχουσα αξία (fair value).

Ποια είναι λοιπόν η προσέγγιση μέχρι σήμερα;

- 31% δεν έχει αποφασίσει ακόμη
- 29% αναδρομική εφαρμογή (πλήρης ή μερική)
- 27% ανάλογα το χαρτοφυλάκιο ή εταιρεία του ομίλου
- 13% τρέχουσα αξία.

Θέματα προς συζήτηση - προβληματισμό

	Ομαδοποίηση (Grouping) και επαχθείς συμβάσεις (Onerous contacts)	<ul style="list-style-type: none">- Πώς αναγνωρίζονται;- Είναι απαραίτητο να αναγνωριστούν;- Πώς θα παρουσιάζονται;- Η αγορά τι θα κάνει;
	Επιτόκιο προξόφλησης (Discount rate)	<ul style="list-style-type: none">- Μπορώ να στηριχτώ στο εσωτερικό χαρτοφυλάκιο επενδύσεων;- Τι σημαίνει «συνεπές» πρότυπο με επιτόκια αγοράς;- Η αγορά τι θα κάνει;
	Προσαρμογή κινδύνου (Risk adjustment)	<ul style="list-style-type: none">- Το επιτόκιο κινδύνου από το SII κάνει;- Πώς να το υπολογίσω;- Η αγορά τι θα χρησιμοποιήσει;
	Μετάβαση (Transition)	<ul style="list-style-type: none">- Τι σημαίνει πρακτικά «δεν είναι εφαρμόσιμο»;- Πώς θα υπολογίσω την τρέχουσα αξία;- Η αγορά τι θα κάνει;

ΔΠΧΑ 16 και επιπτώσεις στο Solvency II

Το νέο πρότυπο ΔΠΧΑ 16 αφορά στις μισθώσεις και αντικαθιστά το ΔΛΠ 17, με εφαρμογή από την 1η Ιανουαρίου 2019. Το νέο πρότυπο δε φαίνεται να έχει τύχει της προσοχής που θα έπρεπε από τους ασφαλιστές, διότι όπως αναμενόταν η εστίαση αφορά στο ΔΠΧΑ 17 και στο ΔΠΧΑ 9. Ωστόσο, η συνειδητοποίηση ότι μπορεί να υπάρχουν επιπτώσεις στις εποπτικές καταστάσεις έχει τραβήξει τελευταία την προσοχή των μεγάλων ασφαλιστικών εταιρειών αλλά και των εποπτικών φορέων.

Με λίγα λόγια το ΔΠΧΑ 16:

- Καταργεί το ισχύον διπλό μοντέλο λογιστικής για τις μισθώσεις (Χρηματοδοτικές - εντός Ισολογισμού, Λειτουργικές - εκτός Ισολογισμού)
- Εισάγει ένα ενιαίο λογιστικό υπόδειγμα παρόμοιο με την τρέχουσα λογιστική για τις χρηματοδοτικές μισθώσεις
- Όλες οι σημαντικές λειτουργικές μισθώσεις θα αναγνωρισθούν ως χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις, ενώ ταυτόχρονα τα υποκείμενα στοιχεία θα αναγνωρισθούν ως νέα περιουσιακά στοιχεία, λεγόμενα ως «Δικαίωμα Χρήσης» (Right of use - ROU)
- Εξαιρούνται μόνο οι μισθώσεις με αξία έως US\$ 5 000.

Επιπτώσεις στο Solvency II

Καθώς οι ασφαλιστικές εταιρείες σπάνια λειτουργούν ως εκμισθωτές, το θέμα που επηρεάζει τους ασφαλιστές είναι η αναγνώριση αφενός των νέων υποχρεώσεων στις οικονομικές καταστάσεις που θα προέλθουν από τα μελλοντικά μισθώματα για λειτουργικές μισθώσεις, και αφετέρου των αντίστοιχων περιουσιακών στοιχείων ROU.

Όσον αφορά στον Ισολογισμό κατά Solvency II,

τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις θα πρέπει να αποτιμούνται σύμφωνα με την αρχή της αγοράς (market consistent) κατά το άρθρο 75 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού, που θέτει ότι:

- Τα περιουσιακά στοιχεία αποτιμώνται στο ποσό για το οποίο θα μπορούσαν να ανταλλάσσονται
- Οι υποχρεώσεις αποτιμώνται στο ποσό που δε μπορούσαν να μεταφερθούν και να διακανονιστούν.

Σύμφωνα με το άρθρο 9, οι ασφαλιστές αποτιμούν τα στοιχεία Ενεργητικού και Παθητικού σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, υπό τον όρο ότι τα λογιστικά πρότυπα περιλαμβάνουν μεθόδους αποτίμησης που συνάδουν με την προσέγγιση του άρθρου 75.

Σύμφωνα με το άρθρο 16, τα μισθωμένα πάγια αποτιμώνται στις τρέχουσες αξίες τους.

Συνεπώς, στο βαθμό που ένα περιουσιακό στοιχείο ROU δεν είναι επενδυτικό ακίνητο ή δεν αφορά περιουσιακά στοιχεία για τα οποία οι ασφαλιστές εφαρμόζουν μοντέλο αναπροσαρμογής, θα αποτιμώνται στο κόστος μείον αποσβέσεις, κάτι που δεν είναι σύμφωνο με το άρθρο 16 του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού.

Επιπλέον, θα πρέπει να εξετασθεί η δυνητική διπλή επιβάρυνση από την αναγνώριση των νέων χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων, αλλά και από τις ταμειακές ροές, στο βαθμό που τα έξοδα μισθώσεων επηρεάζουν τα έξοδα για την εξυπηρέτηση των συμβολαίων.

Ερώτηση προς Εποπτικές Αρχές: «Πώς πρέπει να ταξινομηθεί το ROU στον Ισολογισμό του SII και πώς θα γίνει ο υπολογισμός για επιβάρυνση κινδύνου στις Κεφαλαιακές Απαιτήσεις Φερεγγυότητας (SCR) με την τυποποιημένη φόρμουλα;»

02

Τεχνητή Νοημοσύνη (AI), Αυτοματοποιημένες διαδικασίες (RPA) και Ανάλυση δεδομένων

Τεχνολογία

Οι ασφαλιστικές εταιρείες επιδιώκουν να αξιοποιήσουν τεχνολογικές πλατφόρμες που θα επιτρέπουν την ανάπτυξή τους και τη μείωση του λειτουργικού τους κόστους. Στοχεύουν σε μια ισχυρή αρχιτεκτονική συστημάτων και δεδομένων που θα επιτρέπει αυτοματοποιημένες διαδικασίες (Robotic Process Automation), λειτουργίες ανάλυσης (data analytics) και τεχνητή νοημοσύνη (AI), με απώτερο στόχο να βελτιώσουν την ανάπτυξη των προϊόντων τους, τις πωλήσεις και την εξυπηρέτηση πελατών.

Αλλαγή επιχειρηματικού μοντέλου

Το παραδοσιακό ασφαλιστικό επιχειρηματικό μοντέλο έχει διαταραχθεί λόγω νέων καινοτόμων νεοεισερχόμε-

νων παιχτών (InsurTech) στην αγορά, που μεταβάλλει τις προτιμήσεις των πελατών, και προκαλεί το μακροοικονομικό περιβάλλον.

Διαχείριση κινδύνου και εποπτεία

Οι ασφαλιστές αντιμετωπίζουν συνήθως προκλήσεις με τη διαχείριση των κινδύνων, πληροφοριών και δεδομένων, που εμποδίζουν τη λήψη και την εφαρμογή επιχειρηματικών ιδεών σε πραγματικό χρόνο.

Πελάτες & κανάλια διανομής

Οι μεταβαλλόμενες απαιτήσεις των πελατών για αλληλεπίδραση στις συναλλαγές (ψηφιοποίηση) δημιουργούν μια νέα γενιά ασφαλιστών που επιδιώκει να προσφέρει εξαιρετική εμπειρία στους πελάτες κάνοντας χρήση πρωτοπόρων προσεγγίσεων οι οποίες βασίζονται σε δεδομένα.

Αυτοματοποίηση διαδικασιών - RPA

Η αυτοματοποίηση των διαδικασιών μέσω της ανάλυσης δεδομένων και εφαρμογών τεχνητής νοημοσύνης προσφέρει:

Ενδεικτικοί τομείς εφαρμογής RPA

Λογιστική και χρηματοοικονομική

- Διαδικασία έκδοσης τιμολογίων
- Διαδικασία εξαγωγής εξόδων
- Διαμόρφωση ταμειακών ροών

Μισθοδοσία και παροχές

- Διόρθωση δεδομένων προσωπικού
- Ετήσια φορολογική προσαρμογή

Επεξεργασία εφαρμογών

- Συμπλήρωση φόρμας αίτησης
- Έλεγχος επάρκειας δεδομένων

Διοικητική υποστήριξη πωλήσεων

- Εισαγωγή στοιχείων πελατών
- Διαδικασία εύρεσης ονόματος

Εφαρμογή RPA ανά στάδιο

Βασική διαδικασία αυτοματοποίησης

- Μικροεντολές
- Συλλογή δεδομένων εργασιών στην οθόνη
- Αυτοματοποίηση ροής εργασιών
- Δομές "Visio"
- Χαρτογράφηση διαδικασιών
- Διαχείριση επιχειρηματικών διαδικασιών

Προχωρημένη διαδικασία αυτοματοποίησης

- Ενσωματωμένη γνώση
- Δυνατότητες μηχανικής εκμάθησης
- Δυνατότητα επεξεργασίας μη δομημένων στοιχείων
- Αναγνώριση επαναλαμβανόμενων σχεδίων
- Επεξεργασία φυσικής γλώσσας

Γνωστική αυτοματοποίηση

- Τεχνητή νοημοσύνη
- Αναγνώριση και επεξεργασία φυσικής γλώσσας
- Αυτοβελτιστοποίηση/αυτοεκπαίδευση
- Προγνωστικές αναλύσεις
- Εκμάθηση μέσω αποτελεσμάτων

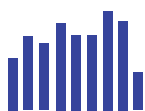

Ανάλυση δεδομένων - Data analytics

Μέχρι τώρα, οι περισσότερες ασφαλιστικές εταιρείες κατανοούν την πιθανή αξία που θα μπορούσαν να αποδώσουν τα μεγάλα δεδομένα (big data) και η ανάλυση αυτών στη λειτουργία τους. Όμως, λίγες ασφαλιστικές εταιρείες σήμερα είναι έτοιμες να επωφεληθούν πλήρως

των ευκαιριών που προσφέρει η επιτυχής αξιοποίηση των δεδομένων. Για τον λόγο αυτό, υπάρχουν διάφοροι τρόποι με τους οποίους ο κλάδος της ασφάλισης μπορεί να αρχίσει να βελτιώνεται μέσω των δυνατοτήτων των δεδομένων και της ανάλυσης αυτών.

Χαρακτηριστικά μεγάλων δεδομένων (Big data)

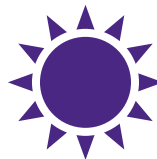
Όγκος

x10
Η ποσότητα των ψηφιακών δεδομένων αυξάνεται επί 10 κάθε 5 χρόνια.

Ταχύτητα

90%
των ψηφιακών δεδομένων δημιουργήθηκαν τα τελευταία 5 χρόνια.

Ποικιλία

60 λεπτά απαιτούνται για 98 000 tweets, 700 000 ανανεώσεις προφίλ και 11 εκατ. άμεσα μηνύματα στο twitter.

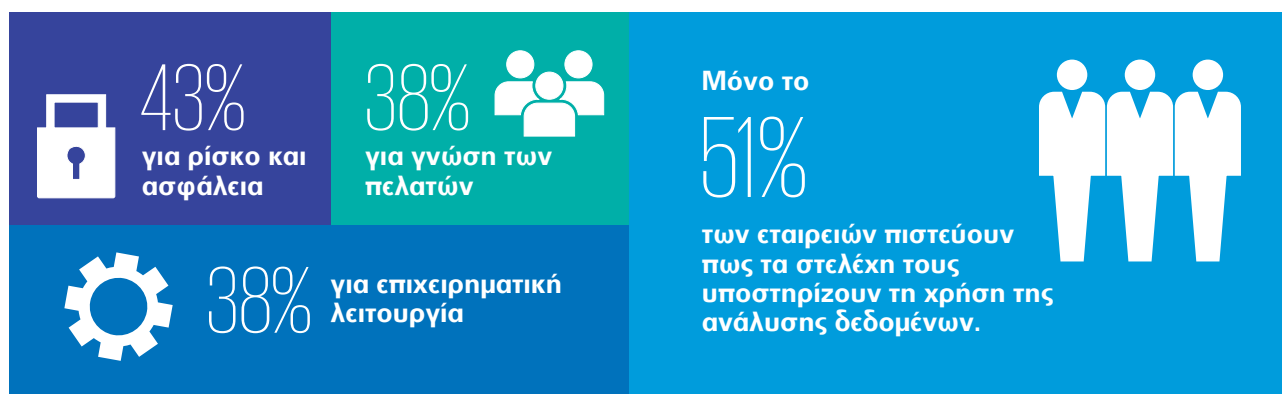
Εγγύτητα

30 δισ. διαφορετικά θέματα έχουν αναρτηθεί στο Facebook μέσα σε ένα μήνα.

Πηγή: KPMG'S Frontiers in Finance, "Big Data: The big factor driving competitive advantage", 2015

Έλλειψη εμπιστοσύνης στα δεδομένα

Λίγες επιχειρήσεις εμπιστεύονται την ανάλυση των δεδομένων, σύμφωνα με τα παρακάτω ποσοστά

Πηγή: Έρευνα KPMG, "Building trust in analytics", 2016

Αντίληψη και πραγματικότητα για τα δεδομένα

Αντίληψη	Πραγματικότητα
Τα big data αφορούν μόνο μαζικά δεδομένα	Εξαρτάται από την ποικιλία, ταχύτητα, εγκυρότητα και τον όγκο
Τα big data αφορούν στην ανάλυση συναισθημάτων των κοινωνικών δικτύων	Τα big data αφορούν όλα τα είδη πηγών δεδομένων
Τα big data είναι τεχνολογικό ζήτημα	Τα big data είναι επιχειρησιακό ζήτημα
Όσα περισσότερα δεδομένα έχεις, τόσο καλύτερη είναι η πληροφόρηση	Τα απαραίτητα δεδομένα είναι πιο σημαντικά από την ποσότητά τους
Η ανάλυση αφορά λογισμικό και εργαλεία	Η ανάλυση αφορά στην λήψη αποδοτικότερων αποφάσεων θέτοντας στοχευμένες ερωτήσεις
Η ανάλυση είναι άλλη μία επιχειρηματική τάση	Είναι μια μόνιμη αλλαγή στο επιχειρηματικό τοπίο
Η ανάλυση είναι δουλειά των επιστημόνων των δεδομένων	Πρόκειται για την ενεργοποίηση των υπαλλήλων μιας εταιρείας σε όλη τη διοικητική ομάδα και όχι σε μια συγκεκριμένη ομάδα επιστημόνων
Η προγνωστική ανάλυση είναι η λύση.	Τα ποσοστά υιοθέτησης για αναλυτικές προβλέψεις εξακολουθούν να είναι χαμηλά.

Σημαντικοί λόγοι χρήσης ανάλυσης δεδομένων

Η λήψη αποφάσεων ή η στόχευση των καταναλωτών με βάση ανακριβείς προβλέψεις θα κλονίσει σταδιακά την εμπιστοσύνη των καταναλωτών καθώς και των στελεχών που βασίζονται σε αυτές τις προβλέψεις για να λάβουν αποφάσεις.

Προετοιμασία εταιρειών

Οι εταιρείες για να προσαρμοστούν εύκολα στις απαιτήσεις των big data, έχουν προβεί σε προσλήψεις ατόμων που θα προετοιμάσουν την επιχειρησιακή λειτουργία και θα εισάγουν τις διαδικασίες ανάλυσης δεδομένων σε αυτή.

Αποτελέσματα χρήσης ανάλυσης δεδομένων

Σε ποιο ποσοστό οι εταιρείες χρησιμοποιούν την ανάλυση δεδομένων αναφορικά με τα παρακάτω ζητήματα;

Κατανόηση πελατών

70% – Πως χρησιμοποιούνται τα προϊόντα
67% – Νέα προϊόντα και υπηρεσίες που θα αναπτύξουν

Κατανόηση επιχείρησης

71% – Επίδοση Επιχείρησης
68% – Αποδοτικότητα κόστους
70% – Εφαρμογή στρατηγικής και αλλαγών

Διαχείριση ρίσκου και συμμόρφωσης με νόμους

70% – Απάτη
67% – Επιχειρηματικά ρίσκα
70% – Συμμόρφωση με τη νομοθεσία

Πηγή: Έρευνα KPMG, "Building trust in analytics", 2016

Η φορολογία στην Ελλάδα με τις συχνές αλλαγές και την πολυπλοκότητά της αποτελεί ένα συνήθη πονοκέφαλο για τις οικονομικές υπηρεσίες των επιχειρήσεων, με τις ασφαλιστικές εταιρείες να μην αποτελούν εξαίρεση. Επιλεκτικά παρουσιάζουμε μερικές αλλαγές στον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ΚΦΕ) που πραγματοποιήθηκαν εντός του 2018, και ενδιαφέρουν τους ασφαλιστές, παρόλο που έχουν εφαρμογή σε όλες τις ανώνυμες εταιρείες:

Μεταφερόμενες Φορολογικές Ζημιές

Με τις διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 115 του Ν. 4549/2018 βελτιώθηκε ο ειδικός αντικαταχρηστικός κανόνας για την αποφυγή καταστρατήγησης της δυνατότητας έκπτωσης ζημιών μέσω της απόκτησης ζημιογόνων εταιρειών.

Οι φορολογικές ζημιές δεν μεταφέρονται προς συμπηφισμό με κέρδη επόμενης 5ετίας, εάν ισχύουν συνδυαστικά τα παρακάτω:

- σε περίπτωση που μεταβληθεί η άμεση ή έμμεση συμμετοχή ή τα δικαιώματα ψήφου σε ένα νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα άνω του ποσοστού τριάντα τρία τοις εκατό (33%) εντός ενός φορολογικού έτους
- και παράλληλα γίνει, μέσα στο ίδιο ή/και το επόμενο φορολογικό έτος από αυτό που συντελέστηκε η μεταβολή της συμμετοχής ή των δικαιωμάτων ψήφου, αλλαγή της δραστηριότητας της εταιρείας στην οποία αποκτάται η συμμετοχή ή τα δικαιώματα ψήφου, σε ποσοστό άνω του πενήντα τοις εκατό (50%) του κύκλου εργασιών της, σε σχέση με το αμέσως προηγούμενο φορολογικό έτος από τη μεταβολή της συμμετοχής ή των δικαιωμάτων ψήφου.

(Ο δεύτερος όρος είναι η τροποποίηση παραγράφου 5 του άρθρου 27 του ΚΦΕ με τον παραπάνω νόμο, με αναδρομική ισχύ από 1/1/2014)

Κεφαλαιοποίηση αφορολόγητων αποθεματικών αναπτυξιακών νόμων (αρθρ. 71B και 71Γ)

Με τον Ν. 4512/2018 ενσωματώθηκαν διατάξεις για την κεφαλαιοποίηση αφορολόγητων αποθεματικών αναπτυξιακών νόμων εισηγμένων και μη εταιρειών και τέθηκε χρονικό όριο για την χρήση των ευεργετικών αυτών διατάξεων. Ειδικότερα, για εισηγμένες ΑΕ εφόσον η κεφαλαιοποίηση γίνει εντός του 2018 ο συντελεστής φορολόγησης ανέρχεται σε 5%, εντός του 2019 σε 10%, ενώ αν πραγματοποιηθεί εντός του 2020 ο αντίστοιχος συντελεστής ανέρχεται σε 20%.

Για τις μη εισηγμένες ΑΕ και ΕΠΕ ο συντελεστής φορολόγησης για τα έτη 2018 και 2019 ανέρχεται σε 10%, ενώ για το 2020 σε 20%. Εάν η εταιρεία εφαρμόσει τις παραπάνω διατάξεις και διαλυθεί πριν την παρέλευση 10ετίας θα φορολογηθεί με τον κανονικό συντελεστή (εκτός των περιπτώσεων συγχώνευσης).

Κίνητρα για την ενίσχυση των θέσεων απασχόλησης (αρθρ. 71Δ)

Οι εργοδοτικές εισφορές για τη δημιουργία νέων θέσεων εξαρτημένης εργασίας πλήρους απασχόλησης εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα των φυσικών προσώπων που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα, των νομικών προσώπων και των νομικών οντοτήτων, προσαυξημένες κατά ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) και μέχρι το 14πλάσιο του κατώτατου μισθού άγαμου μισθωτού άνω των είκοσι πέντε (25) ετών (586,08x14) ανά θέση εργασίας, εφόσον προκύπτει αθροιστικά:

- αύξηση του αριθμού των απασχολούμενων κατά το οικείο έτος πρόσληψης σε σχέση με το μέσο όρο του προηγούμενου έτους και
 - αύξηση της μισθολογικής δαπάνης κατά το οικείο έτος πρόσληψης σε σχέση με αυτήν του προηγούμενου έτους.
- η ως άνω διάταξη εφαρμόζεται για νέους έως τριάντα (30) ετών και για μακροχρόνια άνεργους που είναι εγγεγραμμένοι στα μητρώα του ΟΑΕΔ.
 - σε συνδεδεμένα πρόσωπα, κατά την έννοια του άρθρου 2 του ΚΦΕ, το κίνητρο χορηγείται άπαξ για κάθε εργαζόμενο.

Η παραπάνω προσαύξηση της έκπτωσης εργοδοτικών εισφορών, εκτός από το έτος πρόσληψης ή μετατροπής της σύμβασης σε σύμβαση εξαρτημένης εργασίας πλήρους απασχόλησης, χορηγείται και για τέσσερα (4) επιπλέον συναπτά έτη, υπό την προϋπόθεση ότι ο μέσος όρος του αριθμού των απασχολούμενων και η μισθολο-

γική δαπάνη εκάστου έτους δεν έχουν μειωθεί σε σχέση με εκείνα του προηγούμενου έτους.
(Το άρθρο 71Δ, προστέθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 116 του Ν. 4549/2018 και ισχύει από το φορολογικό έτος 2018 και εφεξής)

Επιπλέον με την ΠΟΛ 1117/2018, υπενθυμίζεται ότι είναι σε ισχύ οι **διατάξεις των παρ. 1 έως και 7 του άρθρου 73 του Ν. 3842/2010** για μείωση του συντελεστή φορολογίας των κερδών κατά 3%, με την προϋπόθεση ότι ο αριθμός των εργαζομένων που υφίσταται κατά την προηγούμενη της διετίας διαχειριστική περίοδο δεν μειώνεται σε καμία από τις τρεις πιο πάνω διαχειριστικές περιόδους.

Κεφαλαιοποίηση ή διανομή κερδών για τα οποία δεν έχει καταβληθεί φόρος εισοδήματος

Σύμφωνα με παρ. 2 του αρθρ. 99 του Ν. 4446/2016 και τις διευκρινίσεις που δόθηκαν με την ΠΟΛ 1014/2018, σε περίπτωση κεφαλαιοποίησης ή διανομής κερδών για τα οποία δεν έχει καταβληθεί φόρος εισοδήματος νομικών προσώπων ή νομικών οντοτήτων, το ποσό που διανέμεται ή κεφαλαιοποιείται φορολογείται σε κάθε περίπτωση ως κέρδος από επιχειρηματική δραστηριότητα, ανεξάρτητα από την ύπαρξη φορολογικών ζημιών.

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι σε περίπτωση ύπαρξης φορολογικών ζημιών παρελθόντων ετών, οι οποίες μεταφερόμενες (συμψηφιζόμενες) με τα αποτελέσματα του τρέχοντος έτους συνεπάγονται ζημιογόνο αποτέλεσμα και ταυτόχρονα, μέσα στην ίδια χρήση, πραγματοποιείται και διανομή κερδών θα πρέπει τα προς διανομή ποσά να φορολογούνται, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρ. 47 του Ν. 4172/2013, ξεχωριστά (αυτοτελώς). Σε αυτή την περίπτωση, το φορολογητέο ποσό θα προστεθεί στις φορολογικές ζημιές.

Με βάση τα παραπάνω, τα αφορολόγητα αποθεματικά παραμένουν αφορολόγητα εφόσον δε διανεμηθούν ή κεφαλαιοποιηθούν, ή δε διαλυθεί η επιχείρηση και σε καμία περίπτωση δε μπορούν να συμψηφιστούν με φορολογικές ζημιές παρελθουσών χρήσεων (ΠΟΛ 1014/2018).

Οι προαναφερόμενες διατάξεις έχουν εφαρμογή για φορολογικά έτη που αρχίζουν από την 1η Ιανουαρίου 2017 και μετά.

Χρηματοδοτικές μισθώσεις

Καταργήθηκαν οι προϋποθέσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 24 που αφορούν στο χαρακτηρισμό μίας μίσθωσης ως χρηματοοικονομικής.

Οι μισθώσεις πλέον αξιολογούνται ως χρηματοδοτικές βάσει των κριτηρίων του ορισμού της χρηματοδοτικής μίσθωσης που παρέχεται στο νόμο περί των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων (ΔΠΧΑ 17).

Για τις συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης που είχαν συναφθεί πριν την 01.01.2014, η χρονική διάρκεια των οποίων όμως δεν εκτείνεται μετά την 01.01.2019 (λήγουν εντός του 2018) δεν χρειάζεται να γίνει καμία προσαρμογή.

Για τις παλαιές συμβάσεις που θα αναγνωρισθούν σαν

πάγια από 1.1.2019 θα πρέπει να γίνουν τα εξής:

- σύνταξη του πίνακα χρηματοδοτικής μίσθωσης
- σύνταξη του πίνακα υπολογισμού των αποσβέσεων του μισθωμένου περιουσιακού στοιχείου που θα είχαν βαρύνει τα αποτελέσματα, εάν η οντότητα αντιμετώπιζε εξ' αρχής την μίσθωση ως χρηματοδοτική. Για τις παραπάνω συμβάσεις θα εξακολουθούν να διενεργούνται **αποσβέσεις βάσει των συντελεστών απόσβεσης του άρθρου 24 του ΚΦΕ (και όχι με βάση την ωφέλιμη ζωή)**
- προσδιορισμός των απαιτούμενων προσαρμογών.

Απαλλασσόμενα - Αφορολόγητα έσοδα

Ενίοτε, ο χειρισμός των απαλλασσόμενων και αφορολόγητων εσόδων τόσο κατά τη δήλωση, όσο και μεταγενέστερα στη διανομή ή κεφαλαιοποίηση, αποτελεί αίνιγμα με τις συνεχείς αλλαγές και τις αντικρουόμενες διατάξεις. Στο πρόγραμμα ελέγχου του φορολογικού πιστοποιητικού του άρθρου 65Α του Ν. 4174/2013 προστέθηκαν πρόσφατα ορισμένες πληροφορίες που δεν αποτελούν αλλαγές, αλλά διευκρινίσεις.

Κατηγορίες Απαλλασσόμενων - Αφορολόγητων εσόδων και μεταγενέστερος χειρισμός (ενδεικτικά)

Δεν φορολογούνται (με εταιρικό φόρο) κατά τη διανομή - κεφαλαιοποίηση

- εισπραττόμενα ενδοομιλικά μερίσματα του άρθρου 48
- υπεραξία από εκποίηση μεριδίων ΟΣΕΚΑ, καθώς και τα διανεμόμενα κέρδη από μερίδια ΟΣΕΚΑ
- αφορολόγητα αποθεματικά που φορολογήθηκαν κατ' εφαρμογή των διατάξεων των παρ. 12 και 13 του άρθρου 72.

Φορολογούνται (με εταιρικό φόρο) κατά τη διανομή - κεφαλαιοποίηση

- τόκοι που προκύπτουν από ομόλογα που εκδίδονται από Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοοικονομικής Σταθερότητας (ΕΤΧΣ), κατ' εφαρμογή του προγράμματος συμμετοχής στην αναδιάρθρωση του ελληνικού χρέους
- υπεραξία από μεταβίβαση εταιρικών ομολόγων, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3156/2003, σε χώρες της Ε.Ε και του ΕΟΧ/ΕΖΕΣ
- υπεραξία σε περίπτωση εισφοράς ενεργητικού ή συγχώνευσης με τις διατάξεις των άρθρων 52 και 54 του Ν. 4172/2013,
- κεφαλαιακά κέρδη που προκύπτουν από την ανταλλαγή ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου ή εταιρικών ομολόγων με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου με άλλους τίτλους κατ' εφαρμογή του προγράμματος συμμετοχής στην αναδιάρθρωση του ελληνικού χρέους
- διανεμόμενα κέρδη νομικών προσώπων που προκύπτουν βάσει Δ.Λ.Π. ή Ε.Λ.Π., κατά το μέρος που υπερβαίνουν τα φορολογητέα κέρδη
- διανεμόμενα αφορολόγητα αποθεματικά που δεν έχουν υπαχθεί στην αυτοτελή φορολόγηση της παρ.12 του άρθρου 72 του Ν. 4172/2013, καθώς επίσης και το ποσό των διανεμηθέντων ή κεφαλαιοποιηθέντων αποθεματικών που σχηματίζονται με βάση τις διατάξεις του Ν. 4172/2013 και απαλλάσσονται από τον φόρο εισοδήματος και τα οποία φορολογούνται κατά το έτος διανομής τους.

04 Ετήσια Έρευνα KPMG

Η χρηματοοικονομική κατάσταση και φερεγγυότητα των ελληνικών ασφαλιστικών εταιρειών

Εισαγωγή

Η KPMG για όγδοο συνεχή χρονιά, με σκοπό την ποιοτική μελέτη του κλάδου της ιδιωτικής ασφάλισης, πραγματοποίησε έρευνα σε επιλεγθέν δείγμα 25 εταιρειών ιδιωτικής ασφάλισης με χρηματοοικονομικά στοιχεία για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017.

Η έρευνα στηρίζεται στον υπολογισμό μιας σειράς σημαντικών αριθμοδεικτών σχετικών με την ασφαλιστική αγορά, που βοηθούν στην κατανόηση της χρηματοοικονομικής κατάστασης των ασφαλιστικών εταιρειών στην Ελλάδα, της Φερεγγυότητας και Κεφαλαιακής Επάρκειας αυτών αλλά και των κινδύνων που αντιμετωπίζουν. Για την κατανόηση της Φερεγγυότητας και Κεφαλαιακής Επάρκειας αλλά και των επιμέρους κινδύνων, βασιστήκαμε στις νέες Εκθέσεις Φερεγγυότητας και Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις που δημοσιεύουν οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις σύμφωνα με το νέο Πλαίσιο Φερεγγυότητας II και τον Ν.4364/2016.

Οι εταιρείες που έχουν επιλεγεί, δραστηριοποιούνται τόσο στους κλάδους Ασφαλίσεων Ζωής και Υγείας, αλλά και στους κλάδους των Γενικών Ασφαλίσεων και αποτελούν πάνω από το 80% της αγοράς σε όρους παραγωγής εγγεγραμμένων ασφαλιστών.

Για τους σκοπούς της εργασίας αυτής έχει επιλεγεί διαχρονική ανάλυση και σε ορισμένες περιπτώσεις διαστρωματική ανάλυση των δημοσιευμένων οικονομικών στοιχείων παρέχοντας αξιόπιστες και εύκολα κατανοητές πληροφορίες για την εξέταση της πραγματικής κατάστασης των επιμέρους οικονομικών μονάδων (με κατάλληλη ομαδοποίηση), αλλά και

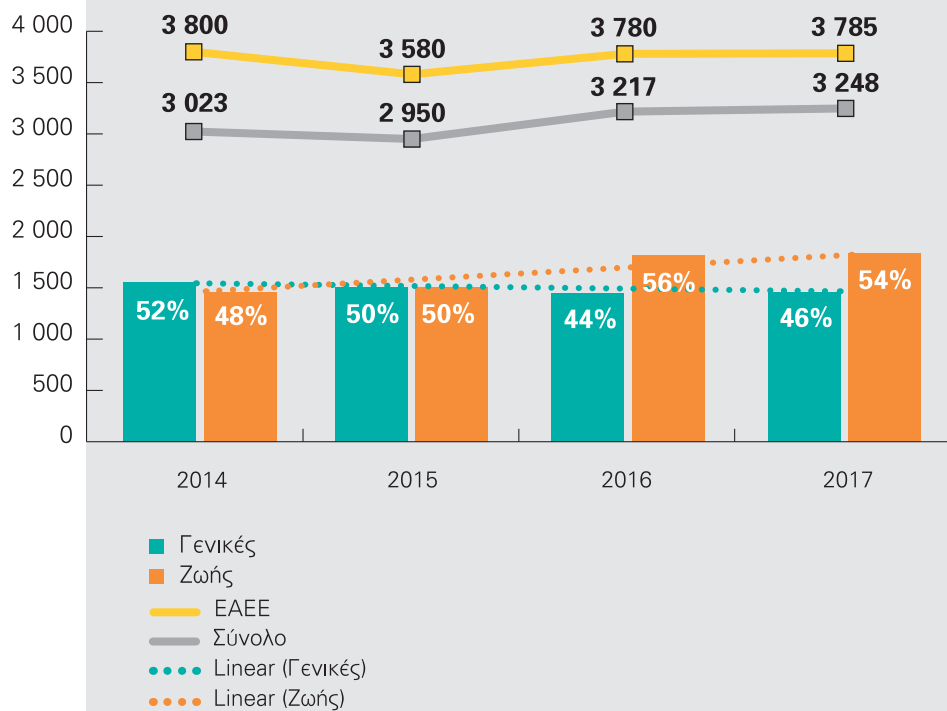
γενικότερα του κλάδου στον οποίο ανήκουν. Θα θέλαμε να αναφέρουμε ότι δεν υπάρχει ένα συγκεκριμένο σύνολο δεικτών που παρέχει τις «σωστές» πληροφορίες στους χρήστες αυτών, διότι υπάρχει μεγάλο πλήθος δεικτών που μπορεί να επιλεγθεί, αλλά και κάθε δείκτης μπορεί να οριστεί/υπολογιστεί με διαφορετικό τρόπο.

Οι δείκτες που χρησιμοποιήθηκαν και παρουσιάζονται στην Έκθεση αυτή, επελέγησαν με βάση τη σχετικότητά τους με την ασφαλιστική βιομηχανία και αναφέρονται σε σύγχρονες μεθόδους αξιολόγησης με στόχο η έκθεση αυτή να καταστεί χρήσιμο εργαλείο για τη συγκριτική αξιολόγηση της απόδοσης μεταξύ των επιχειρήσεων του χώρου, αλλά και την αξιολόγηση του τρόπου κατανομής των πόρων σε επιμέρους δραστηριότητες και τομείς της κάθε επιχείρησης.

Σύμφωνα με την Έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδος για τον χρηματοπιστωτικό τομέα για το έτος 2017, η ελληνική ασφαλιστική αγορά αριθμεί 43 εποπτευόμενες από την Τράπεζα της Ελλάδος ασφαλιστικές επιχειρήσεις, εκ των οποίων 3 δραστηριοποιούνται αποκλειστικά στις ασφαλίσεις ζωής, 23 στις ασφαλίσεις κατά ζημιών και 17 ασκούν ταυτόχρονα δραστηριότητες ασφαλίσεων ζωής και κατά ζημιών. Παράλληλα, στην εγχώρια ασφαλιστική αγορά δραστηριοποιούνται 20 υποκαταστήματα ασφαλιστικών επιχειρήσεων με έδρα άλλο κράτος-μέλος της ΕΕ, καθώς και 16 ευρωπαϊκές ασφαλιστικές επιχειρήσεις με καθεστώς ελεύθερης παροχής υπηρεσιών (Τράπεζα Ελλάδος: Έκδοση Ιουλίου 2017).

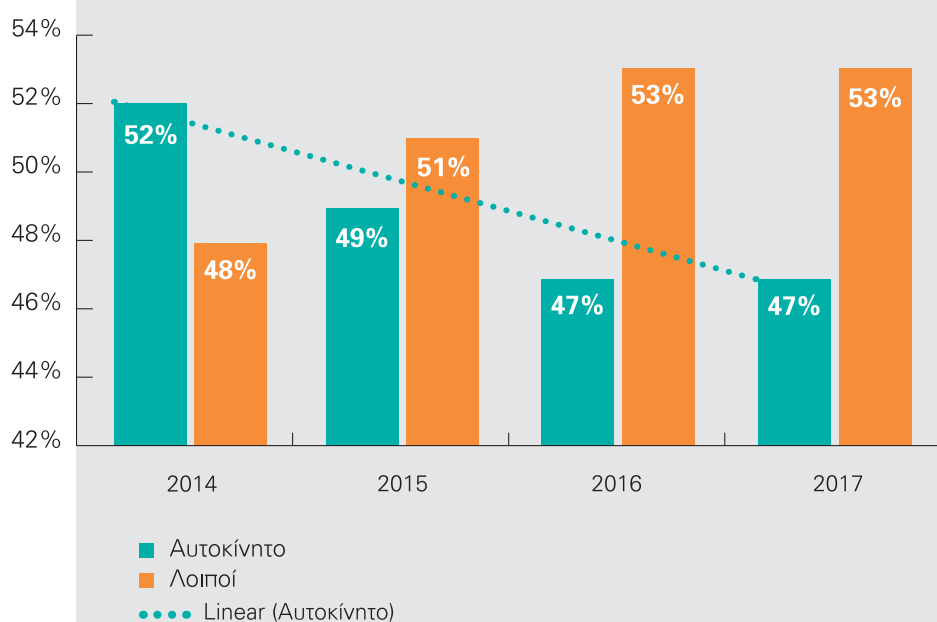
Όλα τα ποσά είναι σε Ευρώ

Ασφάλιστρα (σε χιλ.)

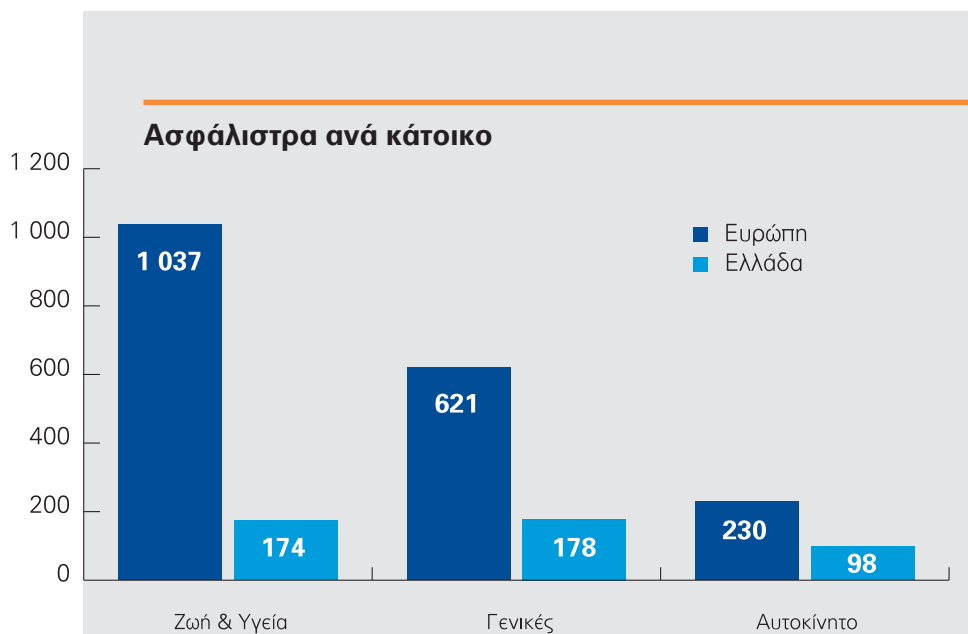

Δυστυχώς οι προβλέψεις για σχετική και σταθερή αύξηση της παραγωγής στο 2017, μετά και την ανοδική στροφή που παρατηρήθηκε το 2016 δεν επιβεβαιώθηκαν. Τα ασφάλιστρα στο σύνολο τους διατηρήθηκαν στο επίπεδο του 2016 χωρίς ουσιαστική μεταβολή, με τις ασφαλίσεις ζωής να καταγράφουν μείωση περίπου στο 2%, η οποία ωστόσο ισορροπήθηκε από αντίστοιχη αύξηση στις γενικές ασφαλίσεις. Αντίθετα, σύμφωνα με την έκδοση του Οκτωβρίου 2018 της Insurance Europe, στο σύνολο Ευρώπης (35 μέλη του Insurance Europe) για το 2017 καταγράφηκε αύξηση κατά 5% στα ασφάλιστρα της Ζωής σε σχέση με το 2016, 4,4% στις Γενικές και 3,9% στην Υγεία. Όπως και σε πολλούς άλλους τομείς, η ελληνική ασφαλιστική βιομηχανία δεν ακολουθεί την εξέλιξη του μέσου όρου της ευρωπαϊκής αγοράς.

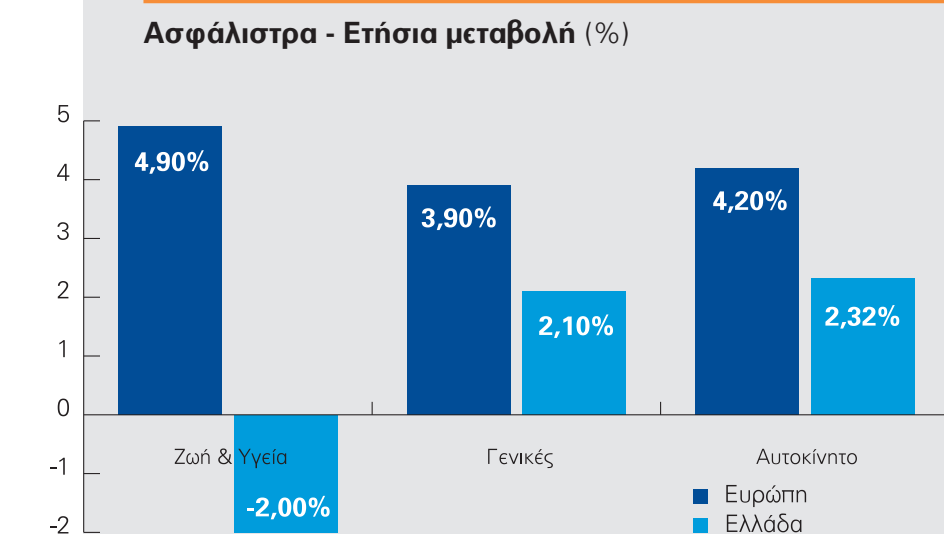
Κατανομή γενικών ασφαλίσεων

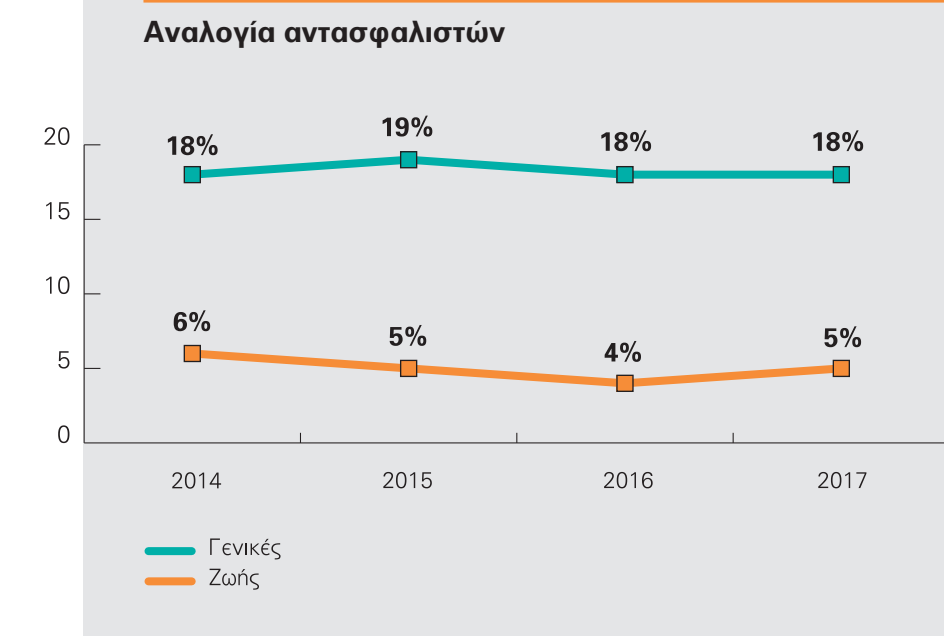
Όπως ήταν αναμενόμενο, δεν παρουσιάστηκαν μεταβολές το 2017 στη σύνθεση της ασφαλιστικής αγοράς λόγω σταθεροποίησης της παραγωγής. Μόνη αξιοσημείωτη μεταβολή ο κλάδος του αυτοκινήτου, συμπεριλαμβανομένων όλων των συμπληρωματικών καλύψεων, ο οποίος μετά από συνεχή έτη πτώσης παρουσίασε μία μικρή άνοδο (όπως αναλογικά και το σύνολο των Γενικών Ασφαλίσεων), κυρίως λόγω της σταθεροποίησης των τιμολογίων και της μερικής επανένταξης ανασφάλιστων οχημάτων.

Εντυπωσιακή η απόκλιση μεταξύ Ελλάδας και Ευρώπης σε επίπεδο μέσης δαπάνης για ασφάλιση σε όλες τις κατηγορίες. Η διείσδυση των ασφαλίσεων Ζωής και Υγείας και η αυξημένη ασφαλιστική συνείδηση των κατοίκων στη δυτική και βόρεια Ευρώπη προκαλούν και την τεράστια διαφορά με την Ελλάδα στους κλάδους αυτούς.

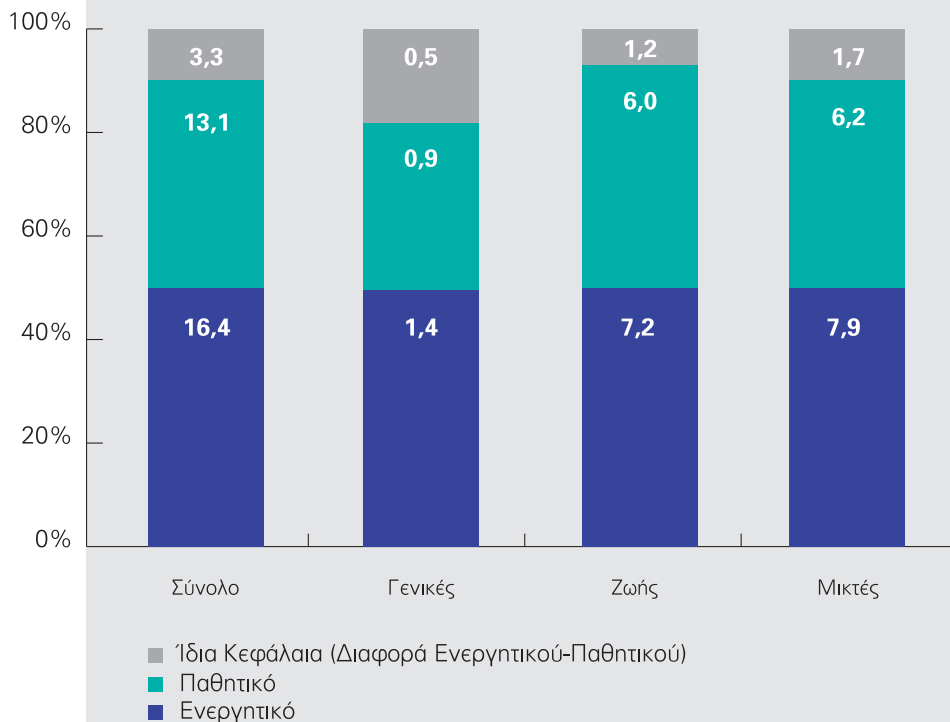
Η έλλειψη ρευστότητας και διαθέσιμου καθαρού εισοδήματος των νοικοκυριών αντανακλάται στην αρνητική μεταβολή των ασφαλιστρών Ζωής και Υγείας, με μεγάλο μέρος του πληθυσμού να μη διαθέτει πόρους για ιδιωτική ασφάλιση, ενώ παρατηρείται και αύξηση των ακυρώσεων και μη ανανεώσεων των συμβολαίων.

Χωρίς μεταβολές η πολιτική των εταιρειών σχετικά με την ανασφάλιση.

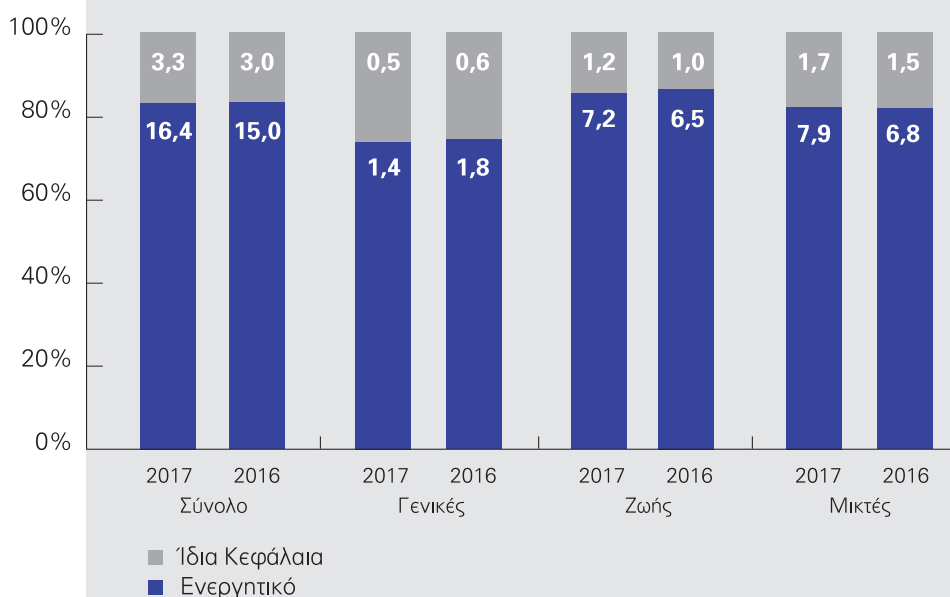
Ανάλυση Ενεργητικού και Παθητικού

Σύνθεση Ισολογισμού SII (σε δις.)

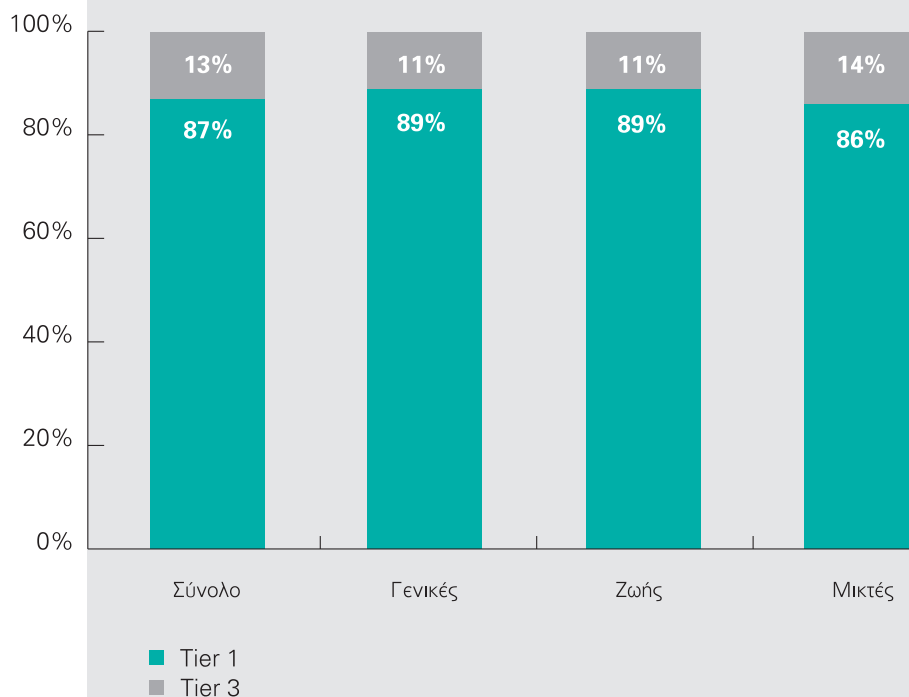
Τα Ίδια Κεφάλαια που διακρατούνται από τις ασφαλιστικές εταιρείες ανέρχονται πλέον στο 20% κατά μέσο όρο, με τις εταιρείες Γενικών ασφαλίσεων να διατηρούν κεφάλαια πάνω από 35% επί του συνόλου του Ενεργητικού. Λόγω των εποπτικών απαιτήσεων και της ανάγκης για διακράτηση υψηλών ιδίων κεφαλαίων ανάλογα με το προφίλ κινδύνου της κάθε εταιρείας, οι ασφαλιστικές έχουν την ανάγκη αλλά και την υποχρέωση να εξασφαλίζουν αρχικώς ότι διαθέτουν τα αναγκαία κεφάλαια και στη συνέχεια να αναλαμβάνουν τους κινδύνους, σε αντίθεση με άλλους κλάδους της οικονομίας.

Εξέλιξη Ιδίων Κεφαλαίων και Ενεργητικού

Λόγω των αυξημένων εποπτικών απαιτήσεων και της ανάγκης για ύπαρξη δυνατότητας ανάληψης νέων κινδύνων, οι ασφαλιστικές εταιρείες προτίμησαν την κεφαλαιοποίηση των κερδών του 2017 και τη μη διανομή μερισμάτων, με αποτέλεσμα την ενδυνάμωση των Ιδίων Κεφαλαίων κατά περίπου 10%. Η πολιτική αυτή ωστόσο, έχει αρνητικές επιπτώσεις στο δείκτη απόδοσης Ιδίων Κεφαλαίων (ROE).

Ταξινόμηση Κεφαλαίων (διαθέσιμα κεφάλαια)

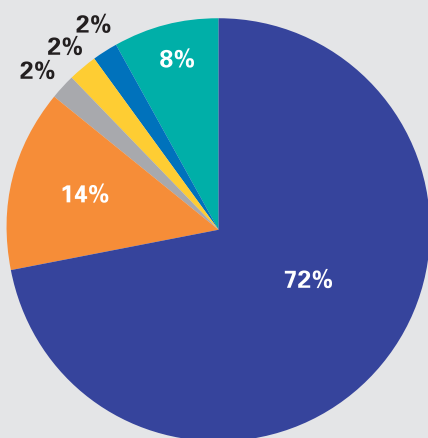
Η ύπαρξη του πρώτου (βασικού) επιπέδου κεφαλαίων (Tier 1) ανταποκρίνεται σε φορολογημένα και χωρίς περιορισμούς προς διανομή/διάθεση κεφάλαια, τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν και για απορρόφηση ζημιών. Κεφάλαια επιπέδου 2 (Tier 2) δεν συναντάμε στην ελληνική αγορά ή είναι αμελητέα. Τα κεφάλαια επιπέδου 3 (Tier 3) είναι σημαντικά και αφορούν κυρίως στις απαιτήσεις από αναβαλλόμενο φόρο, ο οποίος μετά το 2012 και τις ζημιές που προέκυψαν από την ανταλλαγή ομολόγων (PSI) και τη δυνατότητα απόσβεσης σε 30 έτη που παρέχει η φορολογική νομοθεσία, καταλαμβάνει σημαντικό μέρος του Ενεργητικού των επιχειρήσεων, ανάλογα με το ύψος των σχετικών επενδύσεων. Τα κεφάλαια της τελευταίας κατηγορίας υπόκεινται σε ποσοτικούς περιορισμούς για σκοπούς κεφαλαιακής απαίτησης στο Solvency II και κατά συνέπεια δεν είναι επιλέξιμα στο σύνολό τους.

Ανάλυση Ενεργητικού

	Σύνολο		Γενικές		Ζωής		Μικτές	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Επενδύσεις (εκτός UL)	72%	71%	83%	76%	72%	70%	70%	70%
Unit Linked	14%	15%	0%	0%	21%	22%	11%	12%
Διαθέσιμα	2%	3%	3%	6%	1%	1%	2%	3%
Απαιτήσεις από αντασφαλιστές	2%	2%	4%	5%	1%	0%	3%	4%
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητα	2%	2%	4%	3%	1%	1%	3%	3%
Απαιτήσεις και λοιπά στοιχεία	8%	8%	6%	10%	5%	6%	10%	9%

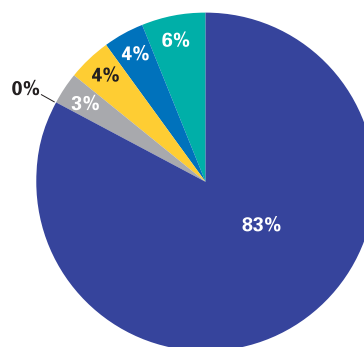
Χωρίς αξιοσημείωτες μεταβολές στη σύνθεση Ενεργητικού, με το 88% να αφορά επενδυτικά στοιχεία.

Ανάλυση Ενεργητικού

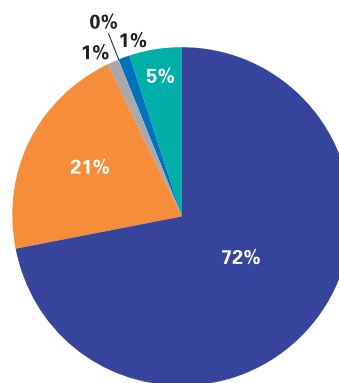

- Επενδύσεις (εκτός Unit Linked)
- Unit Linked
- Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα
- Ανακτήσιμα ποσά από αντασφαλίσεις
- Ακίνητα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός για ιδιόχρηση
- Λοιπά στοιχεία

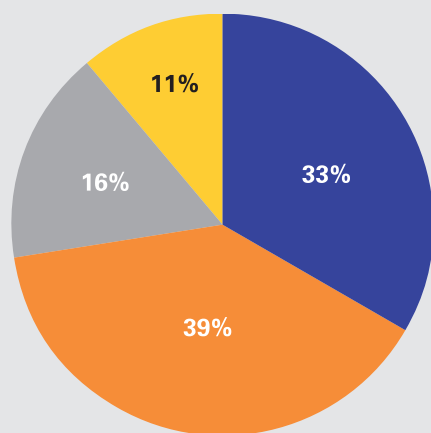
Εταιρείες Γενικών

Εταιρείες Ζωής

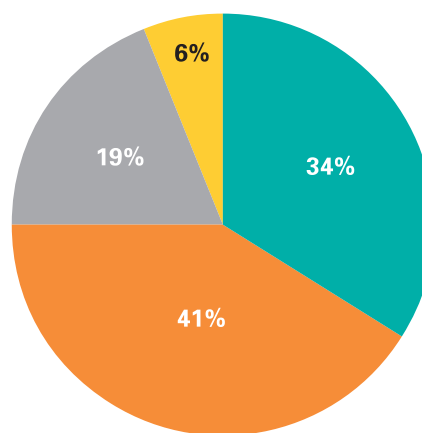

Ανάλυση Υποχρεώσεων (εταιρείες μικτές)

- Τεχνικές Προβλέψεις - Ασφαλίσεις Ζημιών
- Τεχνικές Προβλέψεις - Ασφαλίσεις Ζωής (εξαιρουμένων των ασφαλίσεων που συνδέονται με δείκτες ή συνδυάζουν ασφάλεια ζωής με επενδύσεις)
- Τεχνικές Προβλέψεις - Ασφαλίσεις που συνδέονται με δείκτες ή συνδυάζουν ασφάλεια ζωής με επενδύσεις
- Λοιπά στοιχεία παθητικού

Ανάλυση Τεχνικών Προβλέψεων (εταιρείες μικτές)

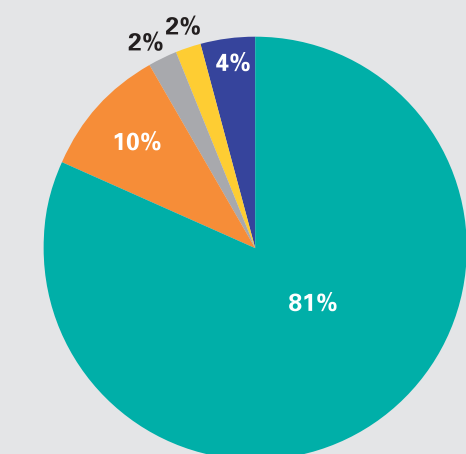
- Γενικές Ασφαλίσεις
- Ασφαλίσεις Ζωής
- Συνδεδεμένες με επενδύσεις
- Ασφαλίσεις Υγείας

Ανάλυση Επενδύσεων

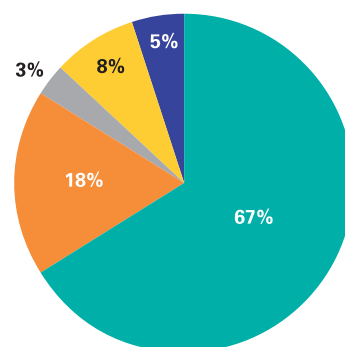
	Σύνολο		Γενικές		Ζωής		Μεικτές	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Ομόλογα	81%	78%	67%	66%	89%	88%	77%	72%
Αμοιβαία κεφάλαια	10%	9%	18%	20%	4%	4%	15%	10%
Επενδυτικά ακίνητα	2%	5%	3%	4%	0%	0%	3%	10%
Προθεσμιακές	2%	3%	8%	7%	2%	2%	2%	3%
Μετοχές	4%	5%	5%	4%	6%	6%	2%	5%

Το ομολογιακό χαρτοφυλάκιο εξακολουθεί να κυριαρχεί στο σύνολο των επενδύσεων με αυξητικές τάσεις.

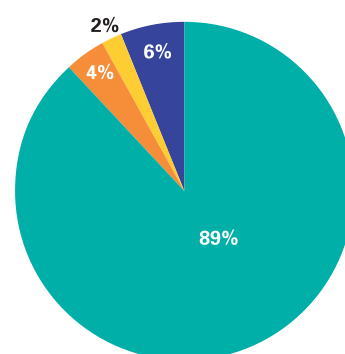
Ανάλυση Επενδύσεων - Ελλάδα

- Ομόλογα
- Οργανισμοί συλλογικών επενδύσεων (αμοιβαία κεφάλαια)
- Ακίνητα (εκτός από τα ακίνητα που προορίζονται για ιδιόχρηση)
- Καταθέσεις, εκτός από ισοδύναμα ταμειακών διαθεσίμων
- Λοιπές επενδύσεις

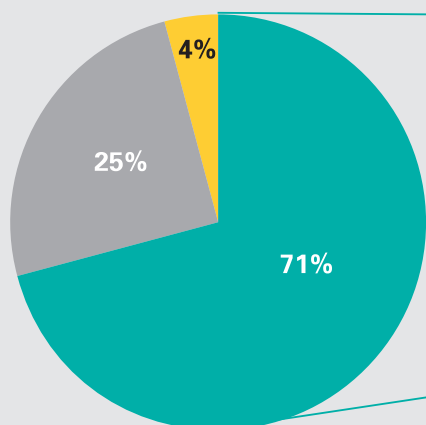

Εταιρείες Γενικών

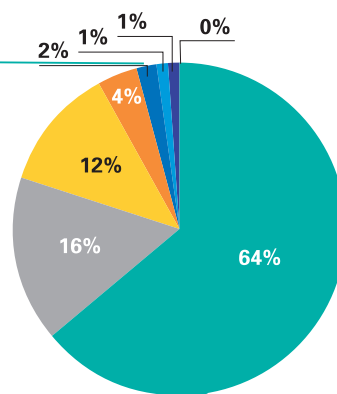

Εταιρείες Ζωής

Χαρτοφυλάκιο Επενδύσεων Ασφαλιστών - Ευρώπη

- Επενδύσεις (εκτός Unit Linked)
- Unit Linked
- Ενυπόθηκα και λοιπά δάνεια + Δάνεια επί ασφαλιστηρίων συμβολαίων

Επενδύσεις (εκτός Unit Linked)

- Ομόλογα
- Συμμετοχές σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων συμμετοχών
- Οργανισμοί συλλογικών επενδύσεων (αμοιβαία κεφάλαια)
- Μετοχές
- Ακίνητα (εκτός από τα ακίνητα που προορίζονται για ιδιοχρηση)
- Παράγωγα
- Καταθέσεις, εκτός από ισοδύναμα ταμειακών διαθεσίμων
- Λοιπές επενδύσεις

Πηγή: Insurance Europe, "European Insurance-Key Facts, October 2018"

Η προτίμηση των εταιρειών στα επενδυτικά ακίνητα μειώνεται σταδιακά και σταθερά όλα τα έτη της κρίσης. Τα πλεονάζοντα κεφάλαια πλέον επενδύονται σε ομόλογα και αμοιβαία κεφάλαια (οργανισμούς συλλογικής επένδυσης).

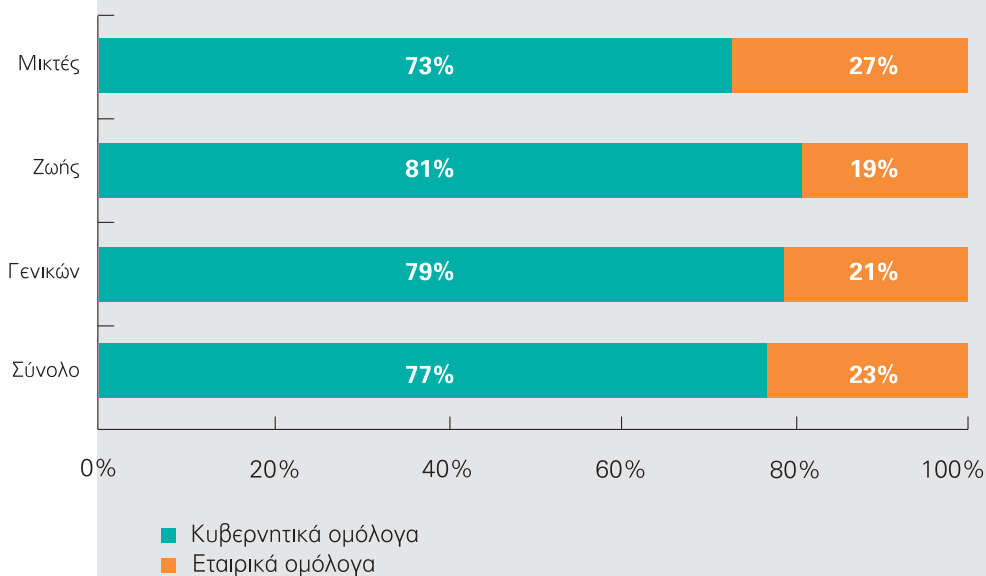
Η εμπιστοσύνη ή και προτίμηση των ασφαλιστών σε μετοχικά χαρτοφυλάκια και ιδιαίτερα σε ελληνικές εισηγμένες είναι ισχνή ή ανύπαρκτη.

Η προτίμηση των ασφαλιστών ζωής σε μακροπρόθεσμες επενδύσεις ομολογιακού χαρτοφυλάκιου (89%) είναι σαφής δεδομένου και της ανάγκης για συσχέτιση της ληκτότητας των περιουσιακών στοιχείων με τις αντίστοιχες υποχρεώσεις από ασφαλιστήρια συμβόλαια. Ωστόσο, αν παρατηρήσουμε το διόλου ευκαταφρόνητο ποσοστό ομολόγων στις Γενικές ασφαλίσεις (67%), θα

συμπεράνουμε ότι οι επενδυτικές επιλογές μάλλον δεν ταυτίζονται κατ' ανάγκη από τη σχετική ληκτότητα των υποχρεώσεων για εκκρεμείς αποζημιώσεις και άλλες υποχρεώσεις των εταιρειών γενικών ασφαλίσεων. Αντίθετα, πιθανόν να οφείλεται στην έλλειψη εμπιστοσύνης για επενδύσεις με μεγαλύτερες αποδόσεις, ενώ είναι ακόμη νωπά τα συναισθήματα από την κατάρρευση των τιμών των μετοχών και των ακινήτων στην Ελλάδα.

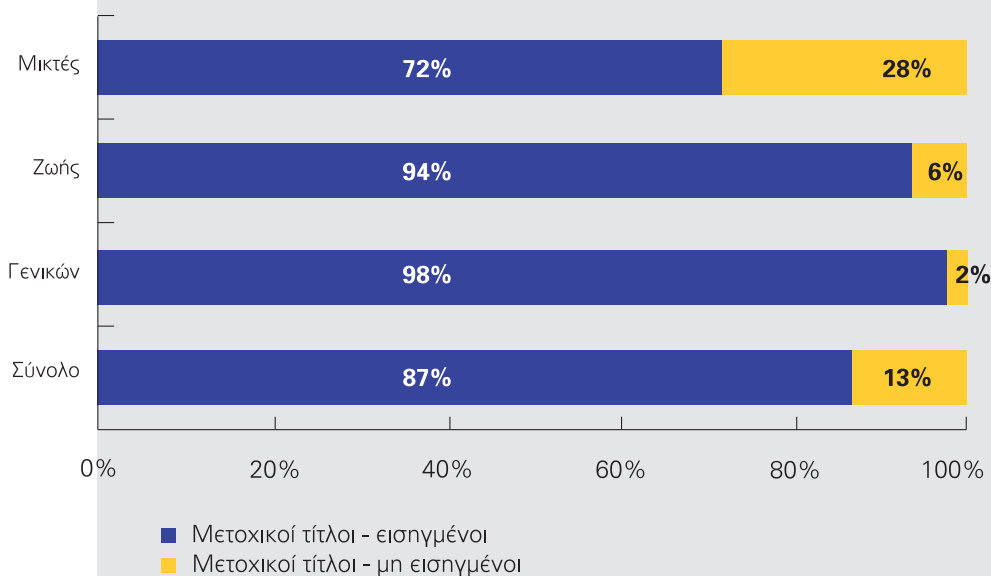
Οι σημαντικότερες διαφορές που παρατηρούνται στις επενδύσεις σε σχέση με τον μέσο όρο της Ευρώπης αναφέρονται στην προτίμηση των Ελλήνων ασφαλιστών στα ομολογιακά χαρτοφυλάκια που ξεπερνάει και το 80% του συνόλου με το αντίστοιχο ποσοστό της Ευρώπης να ανέρχεται στο 64% και τη διαφορά να κατανέμεται σε μετοχικό χαρτοφυλάκιο και αμοιβαία κεφάλαια.

Σύνθεση ομολόγων

Η τάση για ενίσχυση της εμπιστοσύνης στους νέους ελληνικούς εταιρικούς τίτλους που παρατηρήθηκε το 2016 (26%) δεν φαίνεται να επεκτάθηκε περαιτέρω το 2017 και παρέμεινε στα ίδια επίπεδα (27%). Αν αναλογιστούμε και την πορεία του Ελληνικού χρηματιστηρίου το 2018 προσθέτοντας και τις σκιές στην εμπιστοσύνη των επενδυτών στα στοιχεία και τις αποδόσεις των εισηγμένων θα καταλήξουμε στο εύλογο συμπέρασμα, ότι δεν αναμένεται ουσιαστική στήριξη του Ελληνικού χρηματιστηρίου από τους Έλληνες ασφαλιστές.

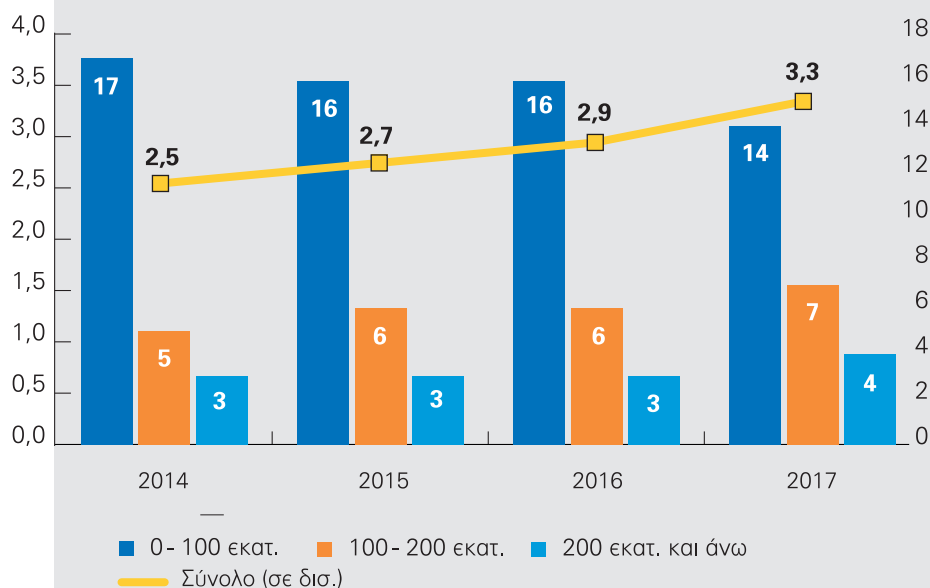
Μετοχικοί τίτλοι

Οι μη εισηγμένοι τίτλοι φαίνεται να κερδίζουν έδαφος σταθερά από το 10% στο 2016 στο 13% το 2017 και περιλαμβάνουν κυρίως επενδύσεις σε αμοιβαία κεφάλαια και εταιρείες διαχείρισης επενδύσεων που ανήκουν ή λειτουργούν κάτω από ομίλους, με σκοπό τη διευκόλυνση της διαχείρισης και τον συγκεντρωτικό έλεγχο.

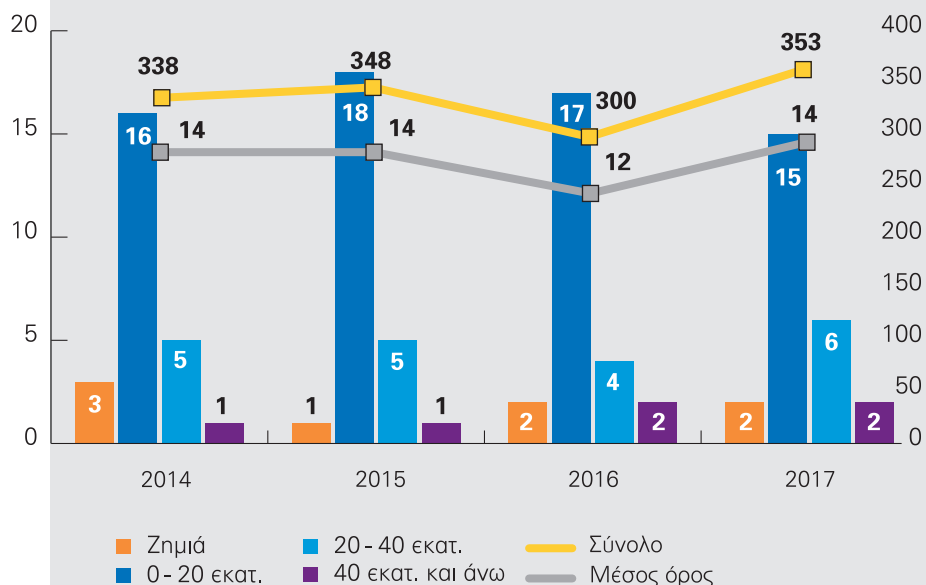
Κεφαλαιοποίηση και Αποτελέσματα

Ίδια κεφάλαια

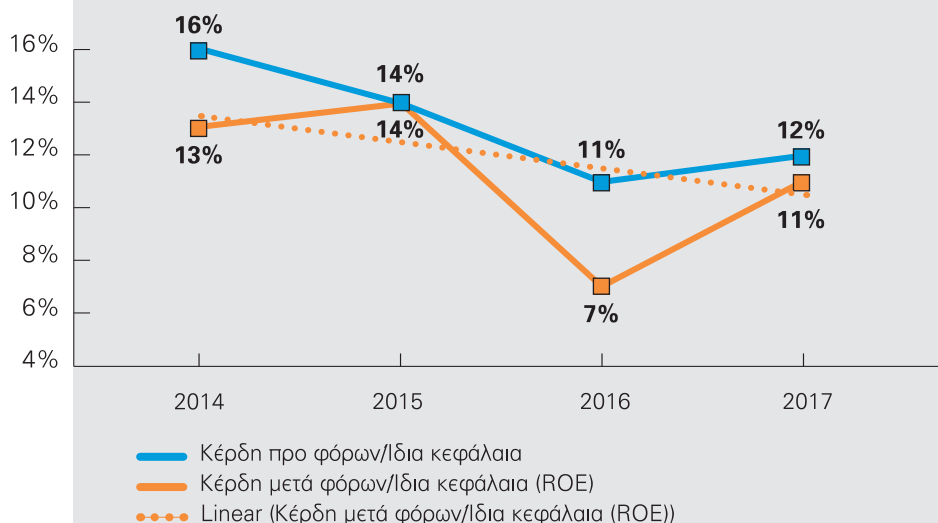
Η κεφαλαιοποίηση των εταιρειών συνεχίζει να αυξάνεται σταθερά με την προσθήκη των ετήσιων κερδών λόγω των αποφάσεων των μετόχων για ισχυροποίηση των εταιρειών (ένεκα εποπτικών αναγκών) και αναβολή χορήγησης μερισμάτων.

Κέρδη προ φόρων (σε εκατ.)

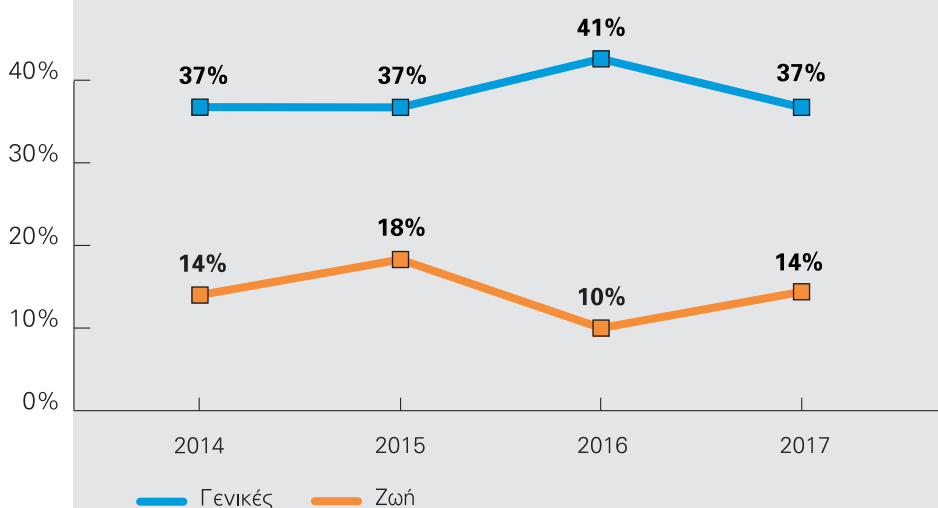
Μετά από τη μερική πτώση της κερδοφορίας το 2016, τα αποτελέσματα των εταιρειών είναι σαφώς βελτιωμένα, γεγονός που αντανακλάται σε ένα βαθμό και από την πορεία της οικονομίας. Ο μέσος όρος των ευρώ 14 εκατ. θεωρείται ικανοποιητικός, λαμβάνοντας υπόψη και άλλους κλάδους της οικονομίας με πολύ χαμηλότερες αποδόσεις. Όσον αφορά στο δείκτη Απόδοσης Ενεργητικού (ROA - Κερδοφορία/Ενεργητικό) αυτός ανήλθε για το 2017 στο 2%, ελαφρά αυξημένος από το μέσο όρο τετραετίας στο 1,9%.

Απόδοση κεφαλαίων

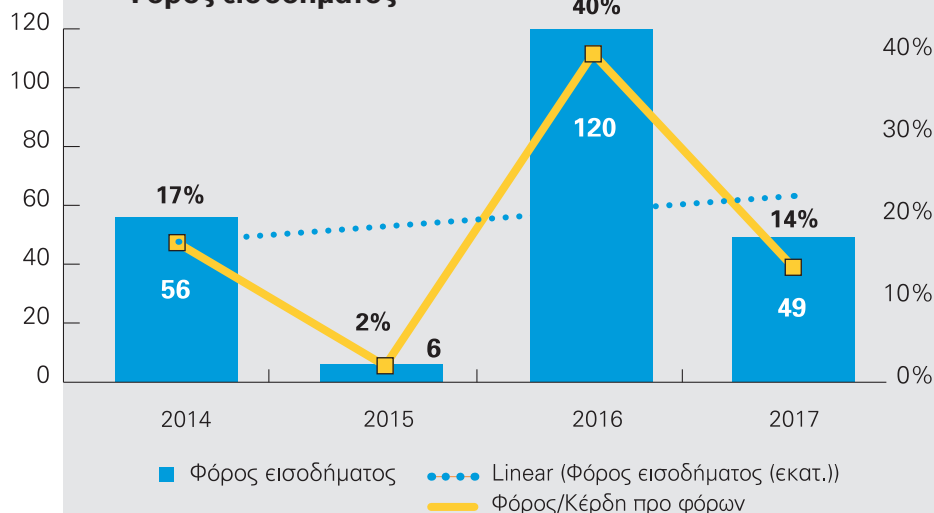
Τα καλά αποτελέσματα της περιόδου βελτίωσαν αισθητά και το δείκτη απόδοσης κεφαλαίων (ROE) στο 11% που είναι και ο Μ.Ο. τετραετίας. Η διαφορά των αποδόσεων σε σχέση με το 2015 οφείλεται κυρίως στο ύψος της κεφαλαιοποίησης η οποία όσο ενδυναμώνεται τόσο καθιστά δυσκολότερη την διατήρηση σταθερών αποδόσεων σε υψηλά επίπεδα. Σε διεθνές επίπεδο, ο μέσος όρος αποδόσεων κεφαλαίου για τον ασφαλιστικό κλάδο κυμαίνεται σε ποσοστά μεταξύ 10 και 15 μονάδων.

Αποτέλεσμα εκμετάλλευσης

Η βελτίωση της εκμετάλλευσης Ζωής σε σχέση με την ελαφρά πτώση στις Γενικές ασφαλίσεις μείωσαν την απόσταση των αποδόσεων των δύο τομέων, η οποία παραμένει σαφώς υπέρ των Γενικών ασφαλίσεων. Ωστόσο υπάρχουν και οι εν γένει περιορισμοί στην ανάλυση των αποτελεσμάτων που προέρχονται τόσο από τον (διαφορετικό) τρόπο διαχωρισμού και παρουσίασης των εκμεταλλεύσεων, όσο και λόγω του τομέα της Υγείας που συμπεριλαμβάνεται και στους δύο τομείς.

Φόρος εισοδήματος

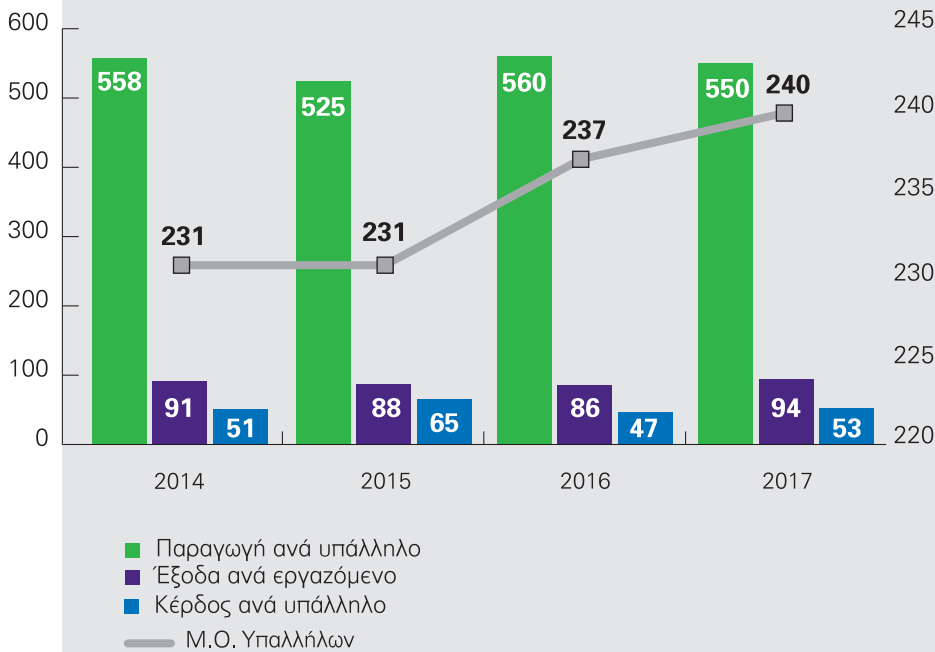

Ο συντελεστής φόρου εισοδήματος δεν έχει αλλάξει τα τελευταία έτη και παραμένει (ακόμη) στο 29%, άρα οι διαφορές που παρατηρούνται ανά χρονιά οφείλονται στην περιοδική και μη σταθερή αναγνώριση αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που μειώνει τον μέσο (πραγματικό) συντελεστή φόρου, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις που δεν έχει εξαντληθεί η δυνατότητα πλήρους αναγνώρισης αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων.

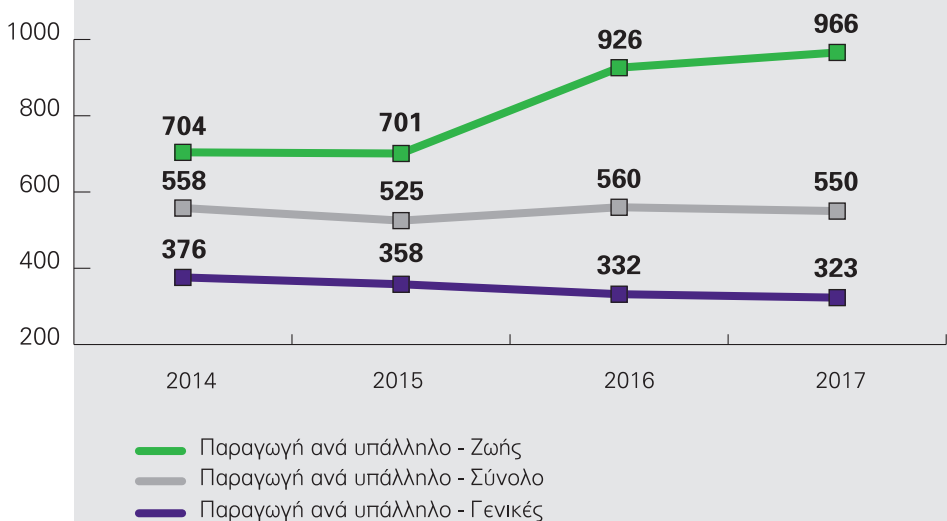
Αποδοτικότητα και Δραστηριότητα

Στατιστικά ανά υπάλληλο (σε χιλ.)

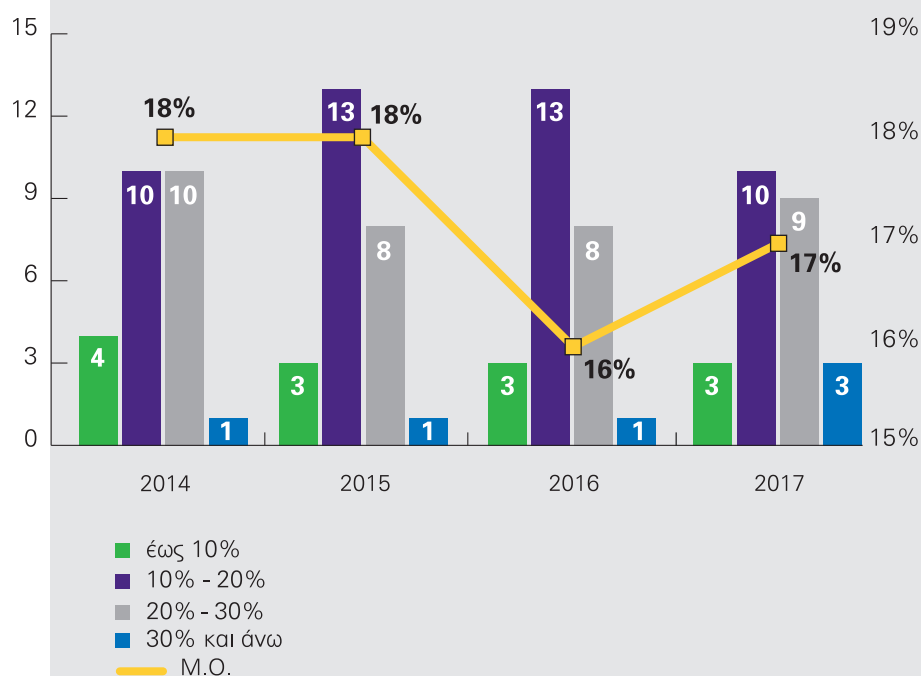
Η μέτρηση της αποδοτικότητας σε σχέση με τον αριθμό των υπαλλήλων αποτελεί ένα σημαντικό δείκτη (KPI), ανάλογα με τον τομέα αξιολόγησης. Η διαχρονική αξιολόγηση των δεικτών, όπου δεν παρατηρούνται αξιολογές μεταβολές, προδίδει τη συνολική εικόνα που παρουσιάζει η ασφαλιστική αγορά και αποτελεί ένα χρήσιμο εργαλείο σύγκρισης για τις διοικήσεις.

Παραγωγή ανά υπάλληλο

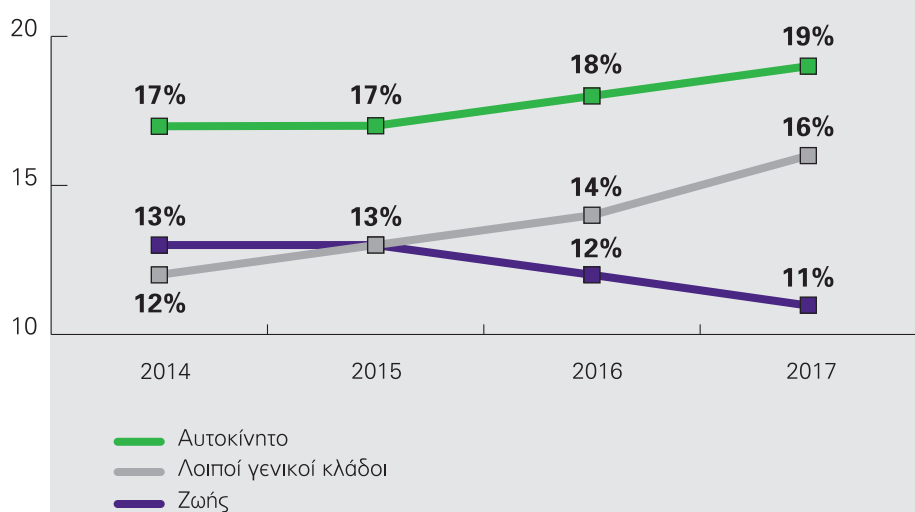
Η παραγωγή ανά υπάλληλο στους κλάδους ζωής επηρεάζεται σημαντικά από την έκδοση προϊόντων που περιέχουν σημαντικό μέρος επένδυσης και από το ύψος αυτής, και κατά συνέπεια είναι λογικό να παρατηρούνται σημαντικές μεταβολές και αλλοίωση του εν λόγω δείκτη. Στους λοιπούς γενικούς κλάδους παρατηρείται σχετική σταθερότητα.

Δείκτης εξόδων

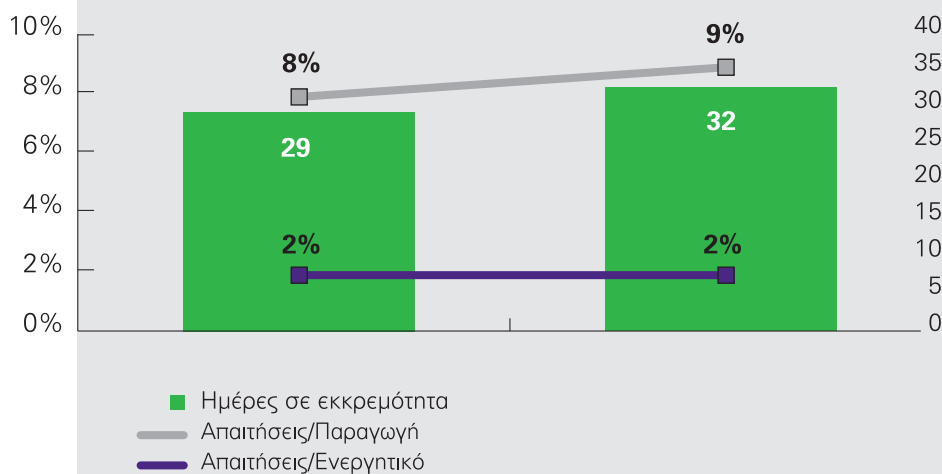
Όπως αναμενόταν, η πορεία των διοικητικών και άλλων διαχειριστικών εξόδων ήταν ανοδική για το 2017 λόγω της προετοιμασίας των εταιρειών για το νέο κανονιστικό πλαίσιο (IDD, GDPR, PRIIPS) και τις νέες λογιστικές απαιτήσεις. Η συγκράτηση των δαπανών παραμένει ένα δύσκολο στοίχημα για τις διοικήσεις και το 2018 λόγω του σταθερού ή και αυξανόμενου κόστους συμμόρφωσης, το οποίο οι διοικήσεις προσπαθούν να το επιμερίσουν σε περισσότερες περιόδους.

Δείκτης δεδουλευμένων προμηθειών

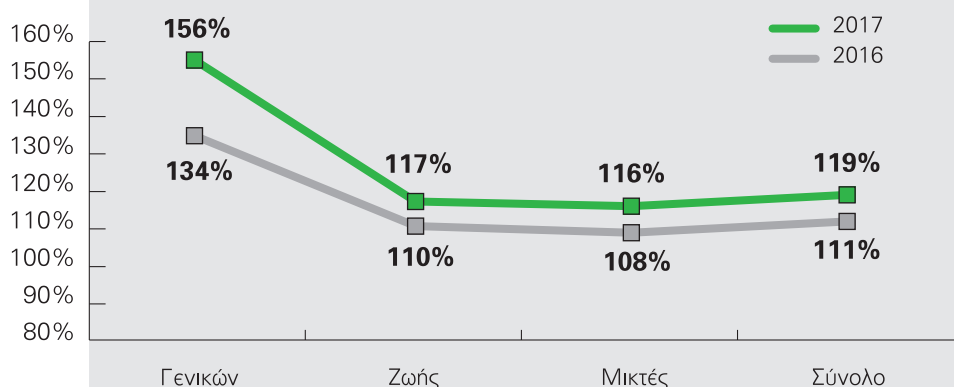
Εμφανής η τάση αύξησης των δεδουλευμένων προμηθειών στις γενικές ασφαλίσεις (σε σχέση με το ύψος των συνολικών δεδουλευμένων ασφαλιστρών πλέον δικαίωμα) αποδεικνύοντας ότι η πρόσκτηση νέων εργασιών ή ακόμη και η διατήρησή τους αποτελεί δύσκολη υπόθεση χωρίς την κατ' αναλογία αύξηση του κόστους πρόσκτησης. Από την άλλη πλευρά, το εισόδημα από διαμεσολάβηση δέχεται ισχυρές πιέσεις λόγω των φορολογικών και ασφαλιστικών επιβαρύνσεων και λόγω μείωσης του μέσου ασφαλιστρου τα τελευταία έτη, οπότε κάποιες εταιρείες αποφάσισαν να απορροφήσουν μέρος της απώλειας αυτής του εισοδήματος. Αντίθετα στους κλάδους ζωής, η τάση είναι διαφορετική, γεγονός το οποίο εν μέρει φαίνεται να αποδίδεται στην αύξηση ασφαλιστικών προϊόντων συνδεδεμένων με επενδύσεις.

Δείκτης εισπραξιμότητας

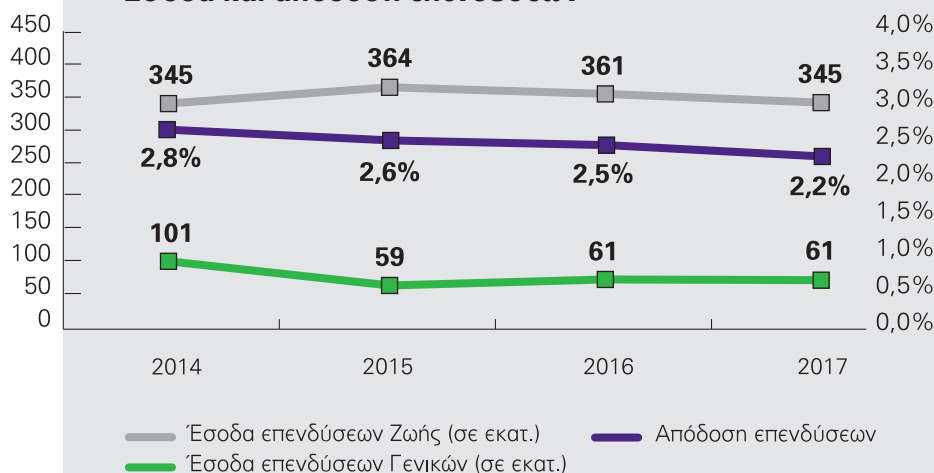
Έπειτα από πολλά συνεχή έτη μείωσης του δείκτη εισπραξιμότητας όσον αφορά στις εκκρεμείς απαιτήσεις από ασφάλιστρα, παρατηρούμε αύξηση κατά 3 ημέρες το 2017. Αν και το σημερινό επίπεδο παραμένει μακριά από εκείνο των 90 ημερών του 2013, θα περιμέναμε η πτωτική τάση να συνεχίζεται αργά αλλά σταθερά, εντούτοις δε συνέβη αυτό. Αν αναλογιστούμε την εφαρμογή του Ν. 4261/2014 για την προείσπραξη ασφαλιστρών στο αυτοκίνητο και ακόμη τους κλάδους ζωής με χαμηλό ποσό απαιτήσεων, οι ασφαλιστές φαίνεται να είναι ιδιαίτερα ελαστικοί στις εισπράξεις για τους λοιπούς γενικούς κλάδους.

Δείκτης ρευστότητας

Η παράλληλη προς-τα-πάνω μετατόπιση του δείκτη (επενδύσεις πλέον ταμειακά διαθέσιμα προς τεχνικές προβλέψεις) σε όλους τους κλάδους αναδεικνύει από μία διαφορετική οπτική το υψηλότερο επίπεδο ρευστότητας που διακρατούν οι ασφαλιστές. Βασικό στοιχείο αποτελεί και το γεγονός της μη διανομής μερισμάτων που έχουμε παρατηρήσει μέσω άλλων δεικτών.

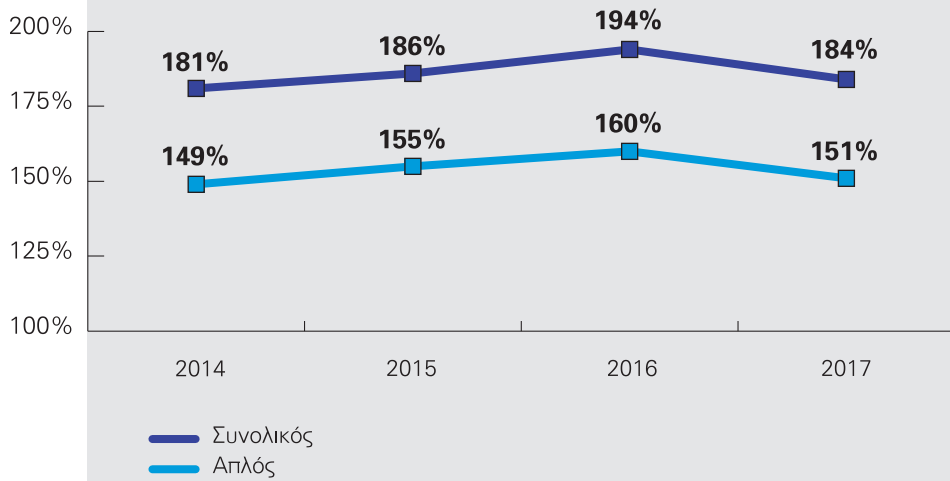
Έσοδα και απόδοση επενδύσεων

Οι αποδόσεις των επενδύσεων ακολουθούν σταθερά πτωτική πορεία, γεγονός που οφείλεται αφενός στη στροφή των ασφαλιστών σε ασφαλέστερες επενδύσεις με χαμηλότερες αποδόσεις, και αφετέρου στη σταθερή αποκλιμάκωση των επιτοκίων.

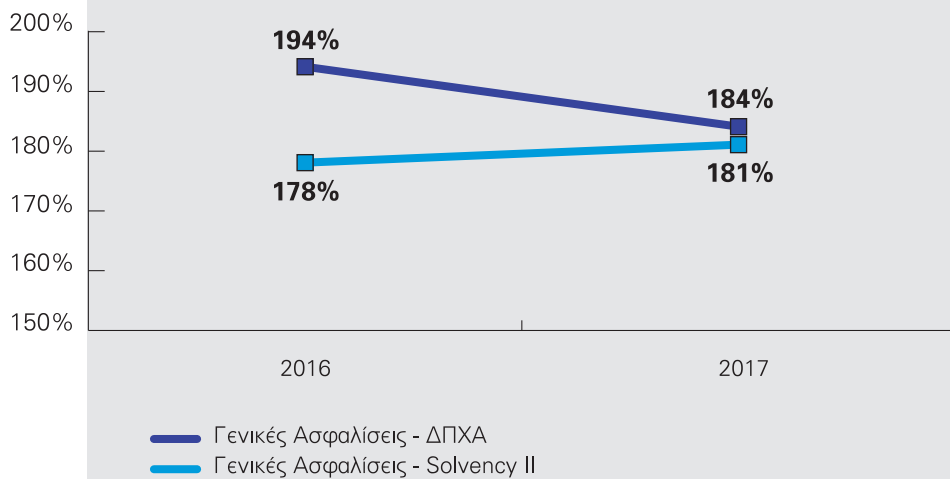
IV Αποθεματοποίηση

Δείκτης Αποθεματοποίησης (σύνολο Γενικές)

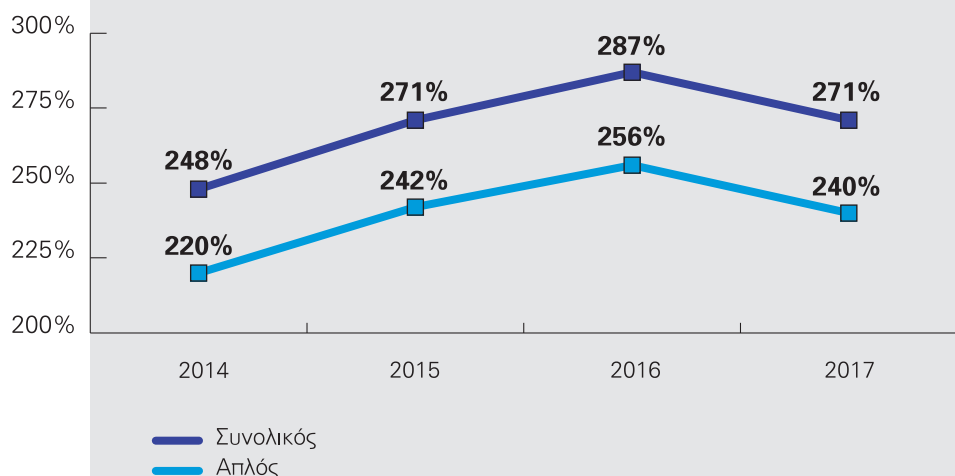
Μετά από συνεχή έτη αυξητικής πορείας του δείκτη αποθεματοποίησης, παρατηρούμε αντιστροφή της τάσης με σημαντική πτώση κατά 10 μονάδες περίπου, η οποία προέρχεται κυρίως από το αυτοκίνητο.

Δείκτης αποθεματοποίησης (IFRS / SII)

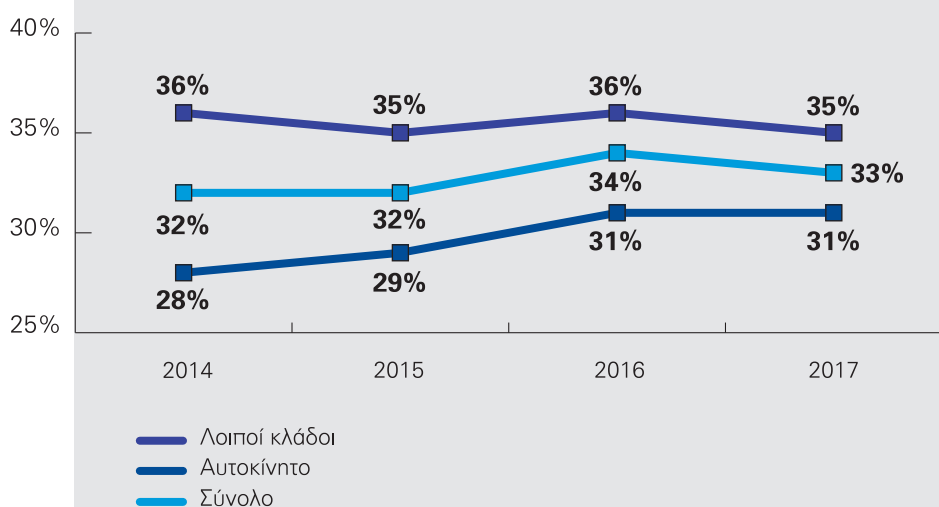
Παρατηρούμε σταδιακή σύγκλιση των δεικτών μεταξύ οικονομικών καταστάσεων ΔΠΧΑ και εποπτικών καταστάσεων κατά Solvency II. Η σταδιακή και σταθερή απελευθέρωση αποθεμάτων, ιδιαίτερα στο αυτοκίνητο, συμβάλει στη σύγκλιση του ύψους των αποθεμάτων μεταξύ των δύο αναφορών, κάτι που ήταν αναμενόμενο λόγω και της επικείμενης εφαρμογής του νέου λογιστικού προτύπου (ΔΠΧΑ 17) το οποίο προβλέπει τη βέλτιστη εκτίμηση για την επιμέτρηση των αποθεμάτων με όμοιες πρακτικές, όπως στις εποπτικές αναφορές.

Δείκτης Αποθεματοποίησης (Αυτοκίνητο)

Η σταθεροποίηση της παραγωγής στο αυτοκίνητο με παράλληλη μείωση του επιπέδου των σχετικών αποθεμάτων επέφερε την αντιστροφή της αυξητικής τάσης του δείκτη αποθεματοποίησης που παρατηρούσαμε τα τελευταία έτη, με σημαντική πτώση κατά 16 μονάδες το 2017. Η σημαντική απελευθέρωση των αποθεμάτων που άρχισε από το 2015 δεν επέτρεψε να γίνει αντιληπτή η μείωση του δείκτη έως και το 2016, κυρίως λόγω της παράλληλης σημαντικής πτώσης των ασφαλιστρών κατά τα προηγούμενα έτη.

Δείκτης μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών

Χωρίς ιδιαίτερες μεταβολές στο δείκτη μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών, το οποίο πρακτικά σημαίνει ότι η μέση διάρκεια των συμβολαίων παραμένει σχετικά σταθερή, εφόσον δεν παρατηρούνται σημαντικές εποχιακές διακυμάνσεις.

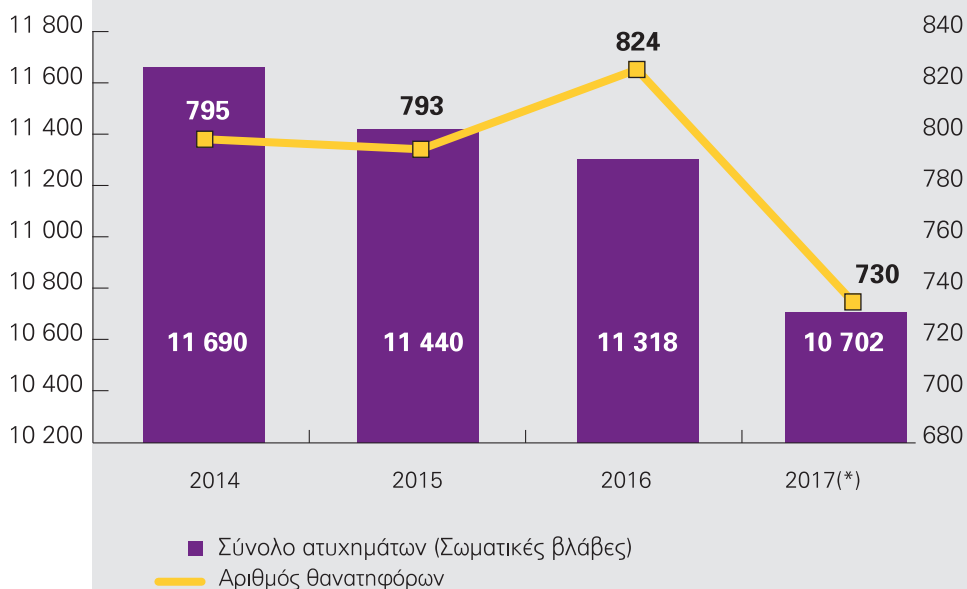
V Αποζημιώσεις

Στατιστικά στοιχεία Ατυχημάτων Σωματικών Βλαβών

	2017(*)	2016	2015	2014
Αριθμός οχημάτων σε κυκλοφορία	8 262 896	8 172 948	8 076 431	8 048 438
Σύνολο ατυχημάτων (σωματικές βλάβες)	10 702	11 318	11 440	11 690
Αριθμός σωματικών βλαβών / 100 χιλ. οχήματα	130	138	142	145
Αριθμός θανατηφόρων	730	824	793	795
Αριθμός θανατηφόρων / 100 χιλ. οχήματα	8,8	10,1	9,8	9,9

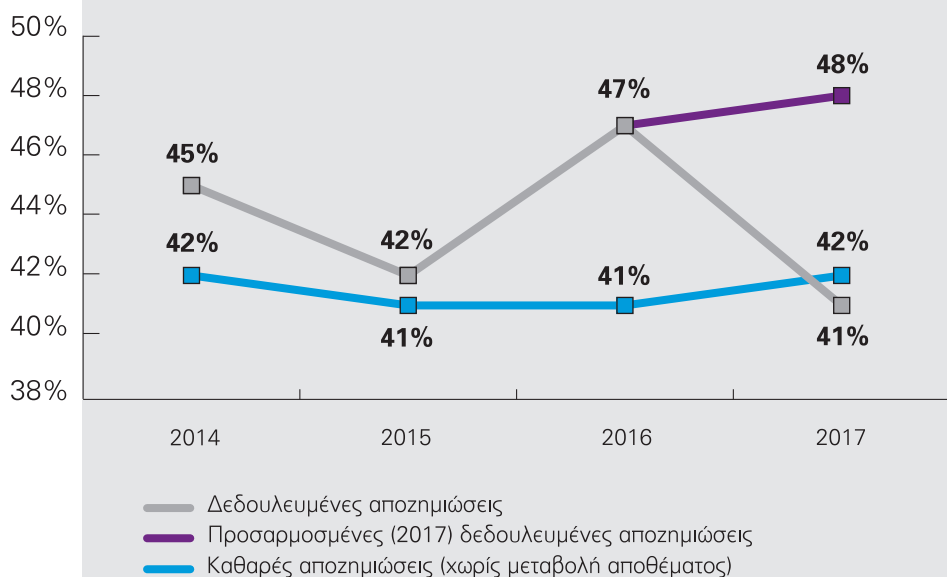
Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (*πηγή : Ελληνική αστυνομία)

Εξέλιξη ατυχημάτων

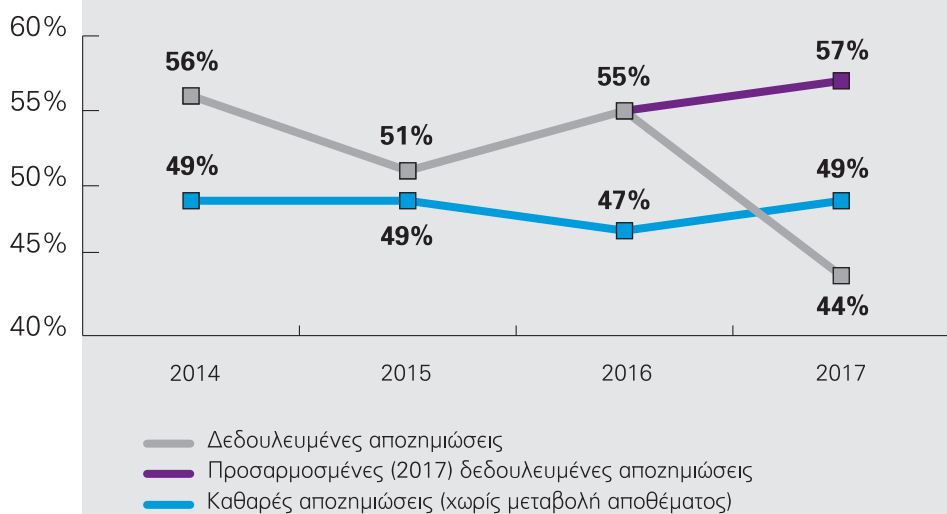
Ο αριθμός των θανατηφόρων παραμένει σε ιδιαίτερα χαμηλά επίπεδα, ενώ σύμφωνα με τα στοιχεία της Ελληνικής Αστυνομίας για το 2017 (δεν έχουν εκδοθεί τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ) παρατηρήθηκε σημαντική πτώση, μετά από συνεχή αύξηση τα τελευταία τρία έτη ως το 2016. Η συχνότητα μειώθηκε επίσης αισθητά, τόσο στο σύνολο των ατυχημάτων σωματικών βλαβών, όσο και στα θανατηφόρα.

Δείκτης ζημιών Γενικές ασφαλίσεις - καθαρές αποζημιώσεις (σωρευτικός)

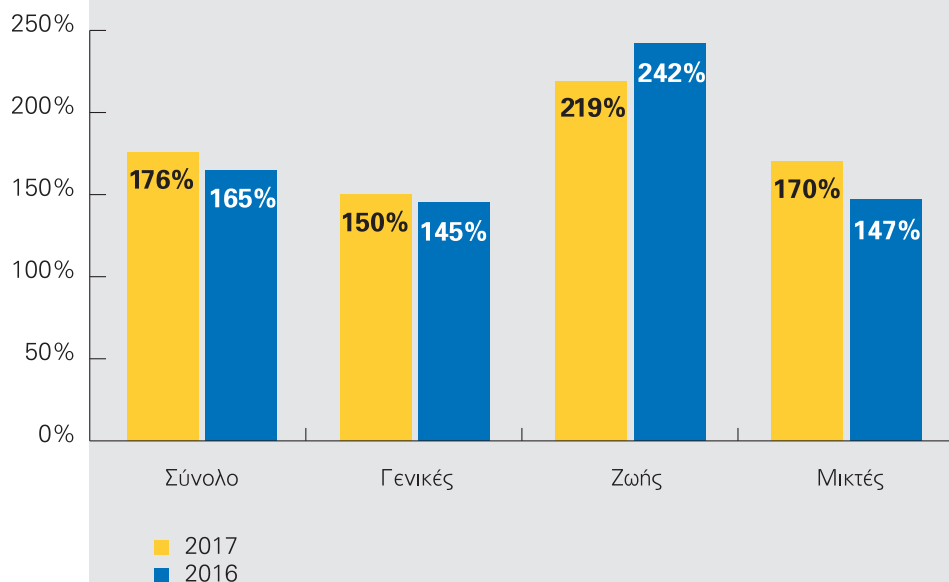
Η αξιοσημείωτη απελευθέρωση των αποθεμάτων από το 2015, ιδιαίτερα στον κλάδο του αυτοκινήτου, έχει δημιουργήσει στρέβλωση στους δείκτες ζημιών σε σωρευτικό επίπεδο. Αν λάβουμε υπόψη μόνο την μεταβολή των (καθαρών) αποζημιώσεων έτους χωρίς τη μεταβολή αποθεμάτων, παρατηρούμε μια σχετική σταθερότητα με αυξητικές τάσεις. Αντίθετα, στις δεδουλευμένες αποζημιώσεις, μαζί με την μεταβολή του αποθέματος εκκρεμών αποζημιώσεων, παρατηρούνται απότομες μεταβολές που αποδεικνύουν ότι η επίδραση από απελευθέρωση αποθεμάτων προηγούμενων ετών στρεβλώνει ουσιαστικά την τάση του δείκτη. Ωστόσο, αν προσαρμόσουμε το δείκτη για το 2017 με την εξέλιξη των καθαρών αποζημιώσεων, γίνεται αντιληπτή η αντιστροφή της τάσης (17% διαφορά).

Δείκτης ζημιών Αυτοκινήτου - καθαρές αποζημιώσεις (σωρευτικός)

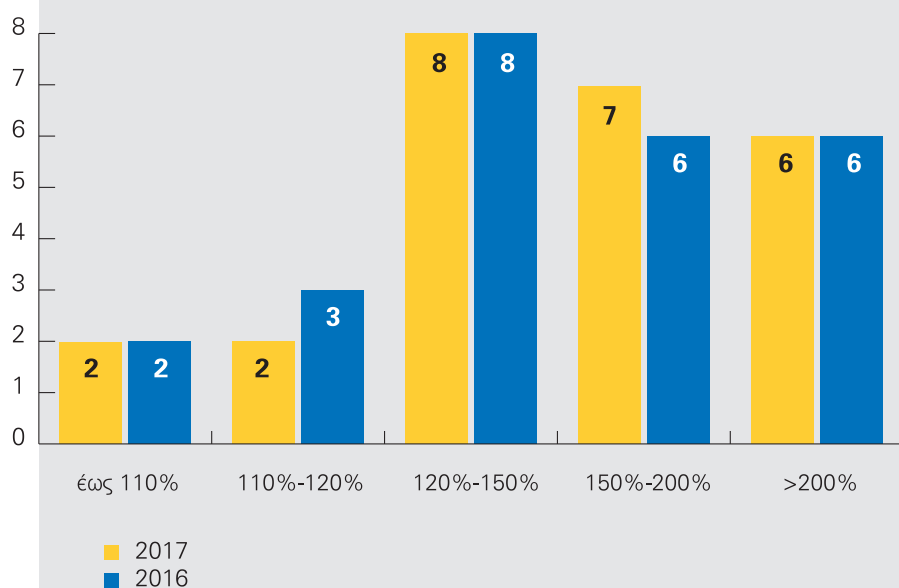
Η εξέλιξη του δείκτη ζημιών έχει διαστρεβλωθεί σημαντικά από την αναπροσαρμογή αποθεμάτων προηγούμενων χρήσεων. Ιδιαίτερα στο αυτοκίνητο αφορά στη μείωση του κόστους των αποζημιώσεων λόγω απελευθέρωσης αποθεμάτων για παρελθόντα έτη που οφείλεται είτε σε λόγους πενταετούς παραγραφής, είτε σε λόγους επαναπροσδιορισμού του τελικού κόστους λόγω εμπειρίας. Και στην περίπτωση του αυτοκινήτου, ο αναπροσαρμοσμένος δείκτης για το τρέχον έτος παρουσιάζει πιο λογικές τιμές, λαμβάνοντας υπόψη την εξέλιξη των καθαρών αποζημιώσεων χρήσης.

Δείκτης Φερεγγυότητας (SCR)

Αυξητικά κινήθηκε ο δείκτης φερεγγυότητας SCR κατά 11%, ο οποίος ωστόσο υπολείπεται σημαντικά του ευρωπαϊκού μέσου που ανήλθε στο 239% για το 2017 με τη Γερμανία και τη Μάλτα να ξεπερνούν το 300%. Στις επιμέρους κατηγορίες, η πτώση που παρατηρήθηκε στις εταιρείες ζωής ισοσταθμίστηκε από την σχετική αύξηση στις μικτές επιχειρήσεις.

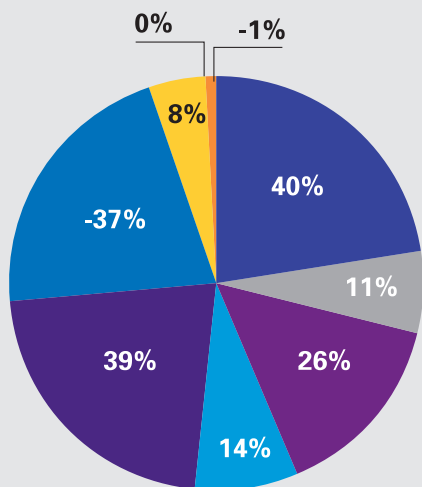
Δείκτης κάλυψης Φερεγγυότητας (SCR)

Χωρίς αξιοσημείωτες μεταβολές σε επίπεδο διαστρωματικής ανάλυσης.

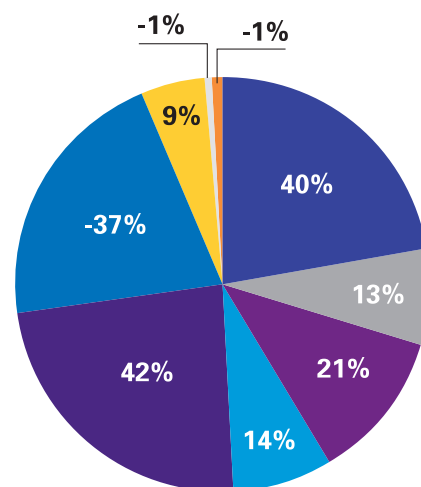
Κατηγορία κινδύνων	Σύνολο%		Γενικές%		Ζωής%		Μικτές%	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Κίνδυνος αγοράς	40%	40%	30%	32%	50%	49%	39%	38%
Κίνδυνος αθέτησης αντισυμβαλλομένου	11%	13%	10%	9%	5%	8%	15%	17%
Κίνδυνος ασφαλίσεων κατά ζωής	26%	21%	0%	0%	50%	44%	25%	19%
Κίνδυνος ασφαλίσεων κατά υγείας	14%	14%	3%	2%	16%	21%	18%	17%
Κίνδυνος ασφαλίσεων κατά ζημιών	39%	42%	76%	76%	0%	0%	44%	48%
Όφελος διασποράς / διαφοροποίησης	-37%	-37%	-24%	-22%	-30%	-33%	-49%	-46%
Κίνδυνος άυλων στοιχείων	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Βασικός δείκτης φερεγγυότητας SCR	93%	93%	95%	96%	91%	89%	93%	93%
Λειτουργικός κίνδυνος	8%	9%	9%	8%	9%	11%	7%	8%
Δυνατότητα απορρόφησης ζημιών από τεχνικές προβλέψεις	0%	-1%	0%	0%	0%	-1%	0%	-1%
Δυνατότητα απορρόφησης ζημιών από αναβαλλόμενη φορολογία	-1%	-1%	-4%	-4%	0%	0%	0%	0%
Δείκτης φερεγγυότητας SCR	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Ανάλυση κινδύνων 2017

- Κίνδυνος αγοράς
- Κίνδυνος αθέτησης αντισυμβαλλομένου
- Κίνδυνος ασφαλίσεων κατά ζωής
- Κίνδυνος ασφαλίσεων κατά υγείας
- Κίνδυνος ασφαλίσεων κατά ζημιών
- Όφελος διασποράς/διαφοροποίησης
- Λειτουργικός κίνδυνος
- Δυνατότητα απορρόφησης ζημιών από τεχνικές προβλέψεις
- Δυνατότητα απορρόφησης ζημιών από αναβαλλόμενη φορολογία

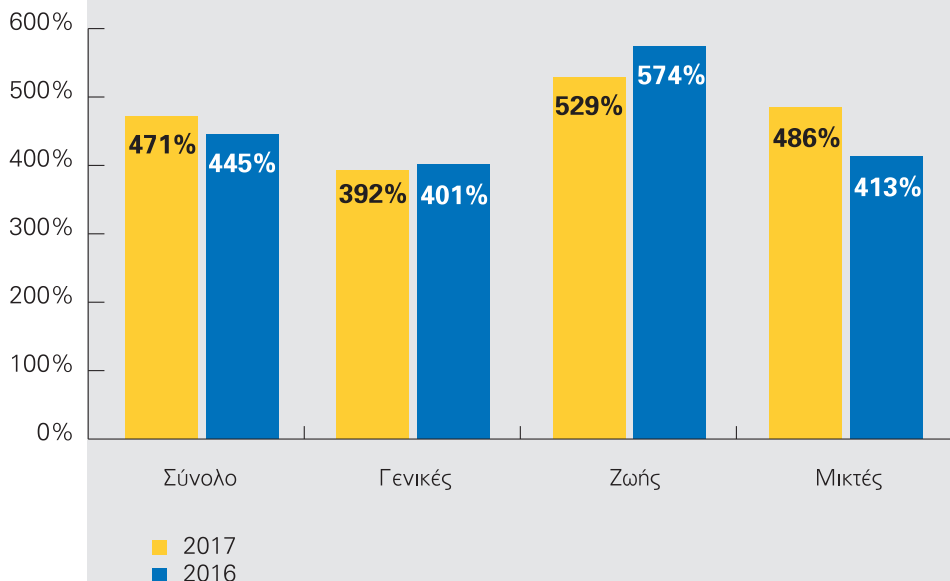
Ανάλυση κινδύνων 2016

- Κίνδυνος αγοράς
- Κίνδυνος αθέτησης αντισυμβαλλομένου
- Κίνδυνος ασφαλίσεων κατά ζωής
- Κίνδυνος ασφαλίσεων κατά υγείας
- Κίνδυνος ασφαλίσεων κατά ζημιών
- Όφελος διασποράς/διαφοροποίησης
- Λειτουργικός κίνδυνος
- Δυνατότητα απορρόφησης ζημιών από τεχνικές προβλέψεις
- Δυνατότητα απορρόφησης ζημιών από αναβαλλόμενη φορολογία

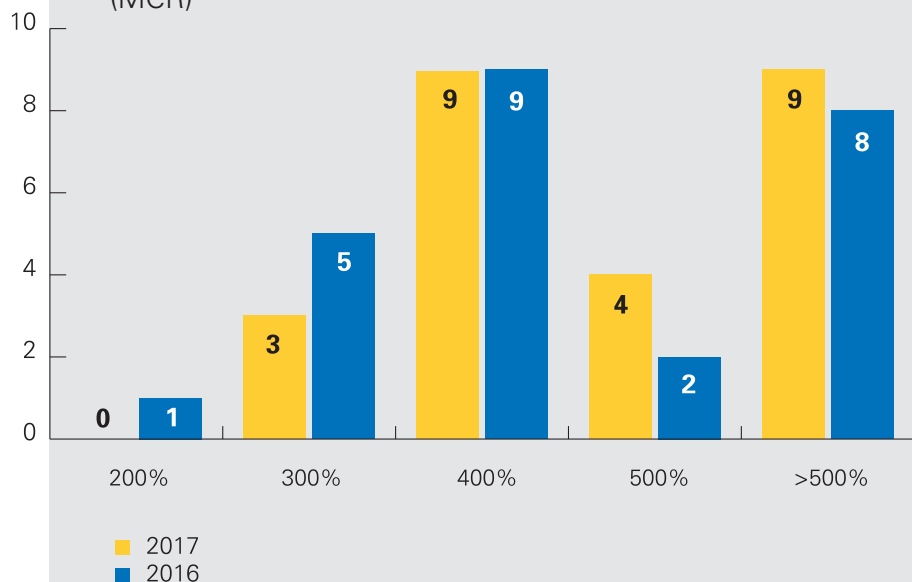
Συνοπτικά, οι σημαντικότερες μεταβολές από την ανάλυση των δύο ετών αφορούν κυρίως στη μείωση του κινδύνου ζημιών κατά 3% και αθέτησης αντισυμβαλλομένου κατά 2% περίπου, με αντίστοιχη αύξηση κατά 5% στον κίνδυνο ζωής.

Δείκτης ελάχιστης κεφαλαιακής απαίτησης (MCR)

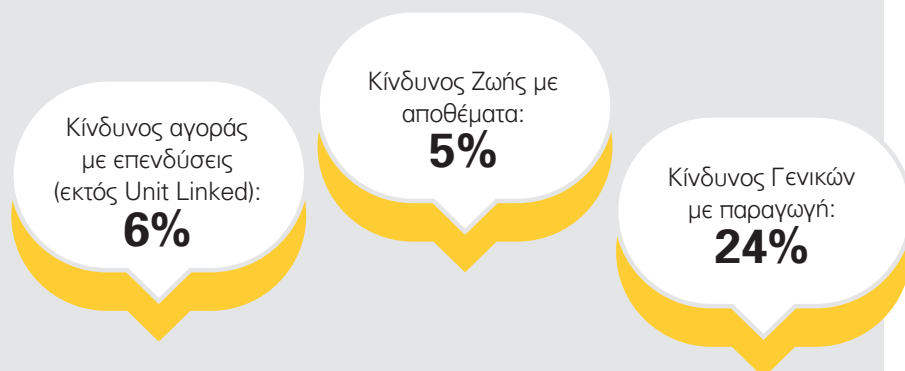
Στο σύνολο Ελλάδος ο δείκτης ελάχιστων κεφαλαιακών απαιτήσεων ανήλθε για το 2017 στο 452%, οπότε οι διαφορές που προκύπτουν αφορούν μεμονωμένες περιπτώσεις στο δείγμα μας. Αξιοσημείωτη ωστόσο είναι η αυξητική τάση κατά περίπου 25%, η οποία προέρχεται από τις μικτές επιχειρήσεις. Και στην περίπτωση αυτήν, ο μέσος ευρωπαϊκός δείκτης ανέρχεται στο 648%, με τη Γερμανία και τη Σουηδία να ξεπερνούν το 900%.

Δείκτης κάλυψης ελάχιστων κεφαλαιακών απαιτήσεων (MCR)

Η αυξητική τάση είναι εμφανής και στη διαστρωματική ανάλυση, με ποσοστά που ξεπερνούν στην πλειοψηφία το 400%.

Συσχετίσεις Κινδύνων - Ισολογισμών

Τα ποσά που προκύπτουν από τον υπολογισμό των επιμέρους κινδύνων για σκοπούς φερεγγυότητας παρουσιάζουν μία σχετική συσχέτιση με τα μεγέθη των ισολογισμών.

05

Ανάλυση και Συμπεράσματα

Η μελέτη της KPMG

Η νέα μελέτη της KPMG με βάση τα στοιχεία της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017 κατέδειξε για μία ακόμη φορά χρήσιμα συμπεράσματα για την χρηματοοικονομική κατάσταση των Ελληνικών ασφαλιστικών εταιρειών και την ασφαλιστική αγορά εν γένει.

Η συνδυαστική χρήση των στοιχείων των οικονομικών καταστάσεων αλλά και των εποπτικών αναφορών όσον αφορά στους δείκτες φερεγγυότητας βοηθούν σημαντικά στην κατανόηση τόσο της κερδοφορίας των επιχειρήσεων όσο και του επιπέδου φερεγγυότητας σε σχέση με τους κινδύνους που έχουν αναλάβει.

Από πλευράς **τζιρού και μεγέθους αγοράς** δεν παρατηρήθηκαν αλλαγές σε σχέση με την προηγούμενη χρήση, **σημειώνοντας μηδενική ανάπτυξη** και μικρές μετατοπίσεις χαρτοφυλακίου. Όσο η πίτα της αγοράς παραμένει στο ίδιο μέγεθος, τόσο θα εντείνεται ο ανταγωνισμός σε ένα παιχνίδι μηδενικού αθροίσματος με την προσοχή των ασφαλιστών στις τεχνικές συγκράτησης κόστους.

Αντίθετα, η Ευρωπαϊκή ασφαλιστική αγορά συνεχίζει να αυξάνεται με ρυθμούς πάνω από 4% διευρύνοντας τη διαφορά με την Ελλάδα. Στο ίδιο μήκος κύματος παραμένει και η τεράστια διαφορά Ελλάδας και μέσου όρου Ευρώπης όσον αφορά στην μέση δαπάνη ασφαλιστρών ανά κάτοικο. Τα χαμηλά τιμολόγια που παρατηρούνται στην Ελλάδα σε αντίθεση με την Ευρώπη για το ίδιο προϊόν αναδεικνύουν μεταξύ άλλων και την ισχυρή ασφαλιστική συνείδηση του Έλληνα καταναλωτή.

Στην **εξέλιξη των μεγεθών του Ισολογισμού** αξιολογώντας είναι η αύξηση των μεγεθών κατά 10% περίπου με ταυτόχρονη αύξηση Ενεργητικού και Ιδίων Κεφαλαίων. Αν αναλογιστεί κανείς το συγκριτικό επίπεδο των ετήσιων κερδών, θα καταλήξει στο συνολικό συμπέρασμα ότι οι ασφαλιστές ακόμη προσπαθούν να αυξήσουν τα μεγέθη των επιχειρήσεων μέσω της εσωτερικής τεχνικής διακράτησης των κερδών και της μη απόδοσης μερισμάτων. Η αύξηση των Ιδίων Κεφαλαίων και επομένως του επιπέδου φερεγγυότητας βοηθάει στην εικόνα της αγοράς αλλά και στην ικανότητα των επιχειρήσεων να εγγράφουν νέους κινδύνους. Ωστόσο, στην πραγματικότητα αυτό δεν συνεπάγεται και μεγέθυνση των δραστηριοτήτων μιας εταιρείας. Αντίθετα η συνεχής διακράτηση κερδών χωρίς σχέδιο αξιοποίησης τυχόν υπερβάλλουσας

επάρκειας αποτελεί σε πολλές περιπτώσεις τροχοπέδη για την ανάπτυξη των εταιρειών μέσω της απώλειας επενδυτικών ευκαιριών και της δυνατότητάς τους για μετασχηματισμό. Ο χρόνος που (πρέπει) να λαμβάνονται αποφάσεις στο πλαίσιο ενός στρατηγικού σχεδιασμού δεν αποτελεί τυχαία επιλογή.

Στην **ανάλυση του Επενδυτικού χαρτοφυλακίου** παρατηρούμε διαφορές σε σχέση με τον μέσο όρο της Ευρώπης όπου οι ελληνικές ασφαλιστικές επενδύουν κατά μέσο όρο 80% σε ομολογιακό χαρτοφυλάκιο σε σχέση με το 65% περίπου στην Ευρώπη, με την διαφορά να επενδύεται σε μετοχικό χαρτοφυλάκιο και αμοιβαία κεφάλαια. Η προτίμηση των ασφαλιστών σε κυβερνητικά ομόλογα παραμένει υψηλή σε ποσοστά άνω του 75% όπου φυσικά αυτό αντανακλά και την ευνοϊκή μεταχείριση των κυβερνητικών ομολόγων στο Solvency II σε σχέση με άλλες επενδύσεις.

Τα **αποτελέσματα των εταιρειών** για μία ακόμη χρονιά είναι ικανοποιητικά και ελαφρώς βελτιωμένα σε σχέση με το 2016. Η απόδοση κεφαλαίου στο 11% μετά φόρων είναι εντός του εύρους επενδυτικών αποδόσεων για την ασφαλιστική αγορά. Η ασφαλιστική αγορά συνεχίζει να παραμένει πάνω από το μέσο όρο της ελληνικής αγοράς όσον αφορά στις επιδόσεις των εταιρειών παρά την στασιμότητα του επιπέδου παραγωγής ασφαλιστρών, γεγονός που αναδεικνύει την ανθεκτικότητά της ακόμη και στην περίοδο της κρίσης.

Σε επίπεδο **αποτελεσμάτων εκμετάλλευσης**, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη τα διαχειριστικά έξοδα, παρατηρούμε την **βελτίωση κερδοφορίας του κλάδου ζωής** σε σχέση με τις γενικές ασφαλίσεις. Σε κάθε περίπτωση οι κλάδοι ζωής διατηρούν αισθητά μικρότερα περιθώρια κέρδους από τις Γενικές ασφαλίσεις.

Επίσης, αισθητή είναι η μείωση του δείκτη αποθεματοποίησης μετά από συνεχή έτη όπου τα αποθέματα των εταιρειών ιδιαίτερα στο αυτοκίνητο έδειχναν ανοδικά κυρίως σε σχέση με το ύψος των ασφαλιστρών. Ωστόσο, η μείωση του δείκτη το 2017 φαίνεται να οφείλεται εν μέρει στην ανακοπή της πώσης των ασφαλιστρών στο αυτοκίνητο που παρατηρούταν ως το 2016, τα οποία σταθεροποιήθηκαν το 2017 με τάσεις ανόδου. Ωστόσο, ακόμη και σε απόλυτο μέγεθος παρατηρείται μείωση του ύψους των τεχνικών προβλέψεων που συνδέεται άμεσα με την συνεχιζόμενη υψηλή κερδοφορία ιδιαίτερα στον κλάδο

αυτοκινήτου, όπου η **απελευθέρωση των αποθεμάτων προηγούμενων ετών συνεχίστηκε με ακόμη πιο έντονους ρυθμούς**. Το γεγονός αυτό αποδεικνύεται ξεκάθαρα και από την κίνηση του σωρευτικού δείκτη αποζημιώσεων το 2017 ο οποίος δείχνει απότομη πτώση που φαίνεται πλασματική λόγω του ανωτέρω γεγονότος. Η προσαρμογή του δείκτη για το 2017 χωρίς να ληφθεί υπόψη η «θετική» μεταβολή των αποθεμάτων αντανακλά με καλύτερο τρόπο την τάση. Σε κάθε περίπτωση ο δείκτης αποζημιώσεων στο αυτοκίνητο για νέα παραγωγή κυμαίνεται σε μεγαλύτερα επίπεδα. Αν και αναμένονται να εκδοθούν τα επίσημα στοιχεία ατυχημάτων από την Ελληνική Στατιστική Αρχή, αισθητή είναι η **μείωση του αριθμού των θανατηφόρων το 2017**, σύμφωνα με τα στοιχεία της αστυνομίας. Το γεγονός αυτό συμβάλλει θετικά στην διατήρηση του κόστους.

Ως συνέπεια των ανωτέρω, προβληματισμό προκαλεί στις διοικήσεις ότι σημαντικό μέρος της κερδοφορίας δεν οφείλεται στη νέα παραγωγή αλλά κυρίως στην απελευθέρωση αποθεμάτων, λόγω της διατήρησης των χαμηλών δεικτών αποζημιώσεων ιδιαίτερα κατά τις προηγούμενες χρήσεις σε σχέση με τις εκτιμήσεις για το τελικό ύψος αυτών. Η **διατήρηση της κερδοφορίας στο επόμενο διάστημα στις Γενικές ασφαλίσεις με σημαντική εξάρτηση από το αυτοκίνητο αποτελεί στοίχημα για τις διοικήσεις**. Η προσαρμογή των ασφαλίσεων στον εκτιμώμενο τελικό δείκτη αποζημιώσεων με ταυτόχρονη συγκράτηση του κόστους μέσα από την εισαγωγή απαραίτητων αυτοματισμών σε διαδικασίες ρουτίνας δείχνει να αποτελεί ένα αναγκαίο μίγμα πολιτικής στις περιπτώσεις που η διαφοροποίηση του προϊόντος δεν είναι εφικτή ή ορατή από τον καταναλωτή.

Ως προς την **μέτρηση της αποδοτικότητας** των εταιρειών σε σχέση με το ύψος της παραγωγής ανά υπάλληλο δεν παρατηρούμε σημαντικές αλλαγές, κάτι που ήταν αναμενόμενο, λόγω της σταθεροποίησης του ύψους της παραγωγής αλλά και του αριθμού των εργαζομένων στο κλάδο αυτό. Αντίθετα, ο **δείκτης εξόδων** φαίνεται να μεταβλήθηκε ανοδικά κατά μία μονάδα (17%) με άμεση επίδραση στα αποτελέσματα, όπως είχε προβλεφθεί στην προηγούμενη μας μελέτη, ως αποτέλεσμα κυρίως της προετοιμασίας για την εφαρμογή των κανονισμών IDD, GDPR και PRIP's. Η εκκίνηση των διαγνωστικών ελέγχων για την εισαγωγή των νέων λογιστικών προτύπων αλλά και το κόστος συμμόρφωσης των νέων κανονιστικών απαιτήσεων που επεκτάθηκε και στο 2018 καθιστούν την συγκράτηση των δαπανών εξαιρετικά δύσκολη υπόθεση.

Χαρακτηριστικό της δυσκολίας προσέλκυσης νέας παραγωγής σε στάσιμη αγορά είναι και η **αύξηση του κόστους πρόσκτησης εργασιών**, όπου ο δείκτης δεδουλευμένων προμηθειών, με εξαίρεση τους

κλάδους ζωής, μετακινείται σταθερά ανοδικά κατά μία μονάδα τα τελευταία έτη, κάτι που συνδέεται και με το γεγονός ότι η εξάρτηση των ασφαλιστικών εταιρειών στα παραδοσιακά δίκτυα διανομής παραμένει σημαντική. Οι περιπτώσεις όπου η προσέλκυση νέων πελάτων συνδέεται αποκλειστικά και μόνο μέσω της αύξησης των προμηθειών, προκαλεί ισχυρό πονοκέφαλο στις διοικήσεις που γνωρίζουν ότι η πολιτική αυτή δεν αποδίδει παρά μόνο για σύντομο χρονικό διάστημα με σημαντική επίπτωση στην κερδοφορία.

Αντίθετα, κρίνοντας από το **ύψος των ανείσπρακτων ασφαλίσεων** το οποίο δείχνει αξιοσημείωτη αντοχή στα επίπεδα των 30 ημερών παρατηρούμε ότι τα σημάδια σημαντικής περαιτέρω βελτίωσης δεν είναι ακόμη ορατά. Η εταιρείες φαίνεται να συνεχίζουν τις πολιτικές αποδοχής έκδοσης συμβολαίων χωρίς προηγούμενη είσπραξη ασφαλίσεων κάτι που θα επιφέρει και αντίκτυπο στη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 17 και το ΔΠΧΑ 9.

Το **επίπεδο των αποδόσεων επενδύσεων** στο 2,2% ακούγεται ικανοποιητικό σε μακροχρόνια βάση, και κινήθηκε σε ελαφρώς χαμηλότερα επίπεδα από την προηγούμενη χρονιά ακολουθώντας την τάση αποκλιμάκωσης των επιτοκίων στα τέλη του 2017 και το πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης από την ΕΚΤ σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.

Αξιοσημείωτες μεταβολές παρατηρήθηκαν επίσης στην ανάλυση των κινδύνων για τον υπολογισμό του επιπέδου **Φερεγγυότητας II** των επιχειρήσεων που αφορούν αφενός στην αισθητή υποχώρηση του κινδύνου αθέτησης αντισυμβαλλομένου κατά 2 μονάδες και αφετέρου στην μεγέθυνση του κινδύνου ασφαλίσεων Ζωής. Η εξασθένιση του κινδύνου αθέτησης αντισυμβαλλομένου προέρχεται από την αναβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας των αντισυμβαλλομένων, αλλά και την πιθανότητα αθέτησης των συμβατικών τους υποχρεώσεων. Αντίθετα στον κίνδυνο ανάληψης ασφαλίσεων ζωής, δεν προκύπτει καμία σημαντική μεταβολή στο προφίλ κινδύνων των εταιρειών από την ανάλυση των δεδομένων. Κατά συνέπεια συμπεραίνουμε ότι υπήρχε μεταβολή στις υποθέσεις σχετικά με τον υπολογισμό του κινδύνου και τις σχετικές προβολές των ταμειακών ροών.

Ο **δείκτης Φερεγγυότητας SCR** κινήθηκε αυξητικά στο 176%, σημειώνοντας μεταβολή κατά 11% αποκλιμακώνοντας ελαφρά την διαφορά με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο που ανέρχεται σε 239%, ενώ ο συνολικός δείκτης σε επίπεδο Ελλάδας που ανήλθε σε 173% παραμένει ανάμεσα στους πιο μικρούς στην Ευρώπη. Στο ίδιο μήκος κύματος και ο δείκτης MCR που αυξήθηκε σημαντικά στο 452% (σύνολο Ελλάδος), ωστόσο παραμένει αισθητά κάτω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο του 648%.

Facing Dilemmas

- Go Digital or keep on traditional-utilize legacy up to the end
- Go Direct or stay with traditional networks
- Go Together or stay alone
- Go Niche market or stay with all business lines

Οι νέες τάσεις και προκλήσεις, η υπέρ-εποπτεία, η συμμόρφωση, ο σκληρός ανταγωνισμός, οι πιέσεις στα τιμολόγια, η μείωση των κερδών στο αυτοκίνητο και οι αποδόσεις των επενδύσεων, αποτελούν μερικά από τα θέματα που προκαλούν καθημερινό πονοκέφαλο στις διοικήσεις των εταιρειών οι οποίες σίγουρα θα έχουν χάσει τον ύπνο τους από τον διαρκή αγώνα επιβίωσης στο νέο ανταγωνιστικό και ευμετάβλητο περιβάλλον.

Ως ένα βαθμό, οι ανωτέρω πονοκέφαλοι αποτελούν την καθημερινότητα των διοικήσεων των ασφαλιστικών εταιρειών, σύμπτωμα που με τον καιρό συνηθίζεται και αντιμετωπίζεται κυρίως με την κατάλληλη αγωγή για μείωση του πόνου αλλά όχι για θεραπεία.

Εν τούτοις, αρχίζει να γίνεται αντιληπτό ότι η γνωστή αγωγή του παρελθόντος δεν είναι πλέον κατάλληλη για να αντιμετωπιστούν οι κίνδυνοι και οι προκλήσεις της νέας εποχής η οποία απαιτεί στρατηγικές επιλογές.

Στο σημείο αυτό έγκειται και το **σταυροδρόμι με τα στρατηγικά διλήμματα** που βρίσκονται οι ασφαλιστές. Παρατηρώντας τις διεθνείς τάσεις και προκλήσεις στην ασφαλιστική βιομηχανία, αλλά με ελληνικό προσανατολισμό στη σκέψη μας, θα υιοθετούσαμε την άποψη ότι τα **βασικά στρατηγικά διλήμματα** που απασχολούν τις διοικήσεις και τους μετόχους των ελληνικών ασφαλιστικών εταιρειών σήμερα μπορούν να τοποθετηθούν ως εξής:

– **“Go Digital or keep on traditional-utilize legacy up to the end”**. Το ζήτημα του ψηφιακού μετασχηματισμού δεν είναι καινούργιο, ωστόσο η ταχύτητα των αλλαγών στο χώρο αυτό και ο φόβος ότι τα περιθώρια χρόνου στενεύουν με τους ανταγωνιστές ή νεοεισερχόμενους να αποκτούν σημαντικό προβάδισμα, αποτελεί την αφορμή για άμεση αξιολόγηση και λήψη αποφάσεων. Νέες τάσεις

στον ψηφιακό μετασχηματισμό αναφέρονται μεταξύ άλλων στα συστήματα τεχνητής νοημοσύνης, στον αυτοματισμό και στην ανάλυση δεδομένων. Πολλοί θεωρούν ότι ο ασφαλιστικός κλάδος είναι από τους τελευταίους στην εφαρμογή και υιοθέτηση νέων τεχνολογιών και κατά συνέπεια αν δεν υπάρχει ραγδαία αλλαγή θα δημιουργηθεί, αν δεν έχει γίνει ως ένα βαθμό ήδη, γόνιμο έδαφος για την διείσδυση αλλά και την επικράτηση νέων παιχτών όπου οι ασφαλιστές με τις παραδοσιακές τεχνικές, στρατηγικές και συστήματα θα εξαφανιστούν από τον χάρτη. Αυτό δεν είναι κάτι ασυνήθιστο σε άλλους κλάδους της αγοράς, ποιος όμως μπορεί να αποκλείσει κάτι ανάλογο και στις ασφάλειες;

- **“Go Direct or stay with traditional networks”**. Η επιλογή δικτύου πωλήσεων ή ο συνδυασμός αυτών, αποτελεί καυτό θέμα ιδιαίτερα στην ελληνική αγορά, αφενός λόγω του φόβου κυριαρχίας των νέων μηχανών αναζήτησης που έχουν κάνει αισθητή την παρουσία τους αλλά και αυτών που έπονται σύντομα (aggregators) και αφετέρου της σημαντικότητας επιρροής των παραδοσιακών δικτύων που ακόμη διατηρείται σε υψηλό επίπεδο. Οι προβληματισμοί για το δεδομένο προφίλ των νέων «ψηφιακών» καταναλωτών, για το κατά πόσο το επάγγελμα του διαμεσολαβητή συνεχίζει να ελκύει, την υφιστάμενη διείσδυση ορισμένων παιχτών στο Direct, αλλά ακόμη περισσότερο η ανάπτυξη των aggregators αποτελούν πραγματικό πονοκέφαλο για τις διοικήσεις. Από την άλλη, η επιρροή των παραδοσιακών διαμεσολαβητών στους Έλληνες καταναλωτές συνεχίζει να επιδεικνύει αντοχές με αποτέλεσμα τον προβληματισμό των διοικήσεων για λήψη αποφάσεων και το βέλτιστο μίγμα πολιτικής σε ένα θέμα ζωτικής σημασίας.
- **“Go Together or stay alone”**. Έχει γίνει πλέον

συνείδηση, ακόμη και από μεγάλους ασφαλιστικούς οργανισμούς, ότι η οργανική ανάπτυξη χωρίς στρατηγικές συμμαχίες αποτελεί στις περισσότερες των περιπτώσεων ανέφικτο στόχο. Οι πρόσφατες έρευνες δείχνουν ότι οι ασφαλιστές αναζητούν τα οφέλη του μετασχηματισμού μέσα από εξαγορές, συγχωνεύσεις, συμμαχίες και συνεργασίες. Η αλλαγή του status quo σε μετόχους και διοίκηση δεν είναι συνήθως στο ανθρώπινο DNA, ωστόσο ακόμη και οι πολιτικές επιβίωσης απαιτούν στρατηγικό σχεδιασμό που μπορεί να περιλαμβάνουν λύσεις συμμαχιών και συνεργασιών. Ο ανταγωνισμός ο οποίος αναμένεται με μεγαλύτερη ένταση, οι σημαντικές επενδύσεις που απαιτούνται, το αυξανόμενο κόστος εφαρμογής και συμμόρφωσης είναι όλα τροχοπέδη για μοναχικές στρατηγικές με αντάλλαγμα ωστόσο τη διατήρηση του status quo αλλά και την αποκλειστική ωφέλεια της οποίας υπεραξίας.

- **“Go Niche market or stay with all business lines”.** Οι ασφαλιστές αλλά και οι νεοεισερχόμενοι στο χώρο της ασφάλισης επανατοποθετούνται με νέα επιχειρηματικά μοντέλα, με στόχο τη δημιουργία συγκριτικού πλεονεκτήματος σε συγκεκριμένη περιοχή και όχι στο σύνολο ή σε μεγάλο εύρος προϊόντων. Η εξειδίκευση μπορεί να περιορίσει το εύρος της αγοράς στην οποία απευθύνονται οι ασφαλιστές αλλά κρύβει ευκαιρίες με υψηλές αποδόσεις και χαμηλό ανταγωνισμό, ενώ προσφέρει πολύ δυνατές σχέσεις εμπιστοσύνης με τους πελάτες. Η αντίληψη ότι όσο περισσότεροι πελάτες ή μεγαλύτερη αγορά στην οποία στοχεύεις τόσο μεγαλύτερο το όφελος αλλά και η κερδοφορία, είναι στις περισσότερες των περιπτώσεων εσφαλμένη. Τα νέα προϊόντα πελατοκεντρικής προσέγγισης απαιτούν εξειδίκευση και νέες δομές. Από την άλλη πλευρά, η στόχευση σε διάφορους τομείς δημιουργεί εμπόδια σε νεοεισερχομένους και διατηρεί σε υψηλότερα επίπεδα τη ρευστότητα.

Με το βλέμμα μπροστά

Κοιτώντας την πρόσφατη ιστορία διακρίνουμε ότι ο ασφαλιστικός κλάδος δεν χαρακτηρίζεται από ισχυρές διακυμάνσεις όποτε είναι συχνά δυσδιάκριτη η φάση του οικονομικού κύκλου που διατρέχει, καθώς και η διάρκεια αυτού. Η σταθεροποίηση της οικονομίας με τις προοπτικές ανάκαμψης, το χαμηλό κόστος παραγωγής και η αργή μεν αλλά σταδιακή μεταστροφή ασφαλιστικής συνείδησης αποτελούν θετικά μηνύματα για τις επόμενες περιόδους. Στον αντίποδα, η έλλειψη καθαρού διαθέσιμου εισοδήματος και αποταμιεύσεων, η διατήρηση υψηλής ανεργίας καθώς και οι επιπτώσεις από τυχόν παρατεταμένη εκλογική αναμέτρηση ψαλιδίζουν τις προσδοκίες και δεν αφήνουν σημαντικά περιθώρια για ισχυρές διακυμάνσεις.

Όσοι περιμένουν άμεσα την έναρξη του ενάρετου κύκλου στο χώρο με εξασθένηση του ανταγωνισμού και ικανοποιητικά κέρδη μάλλον θα πρέπει να παρατείνουν την αγωνία τους. Η ένταση του ανταγωνισμού και ιδιαίτερα στη κυρίαρχη αγορά του αυτοκινήτου θα γίνει περισσότερο αντιληπτή σε αυτούς που συνήθως παρατηρούν τα γεγονότα και τις εξελίξεις ανάποδα μέσα από την διόπτρα ή που δεν έχουν από αλλού να κρατηθούν.

Στρατηγικές που περιλαμβάνουν ευρύ φάσμα προϊόντων απαιτούν σημαντικές επενδύσεις και ελάχιστο μέγεθος, σε διαφορετική περίπτωση, η στόχευση ίσως αποτελεί μονόδρομο. Θεωρούμε επίσης την εποχή ως καλό σημείο για εκείνους με στρατηγική επιβίωσης που θα επιδιώξουν μια τίμια επιβράβευση για την προσπάθεια τους ως σήμερα, προεξοφλώντας τις όποιες καλές προοπτικές, διότι το μέλλον δεν είναι σίγουρο ότι θα ανταμείψει ανάλογα. Μην ξεχνάμε ότι η αποεπένδυση, μερική ή συνολική, αποτελεί ενίοτε καλή επενδυτική επιλογή.

Σε αυτούς που βλέπουν τον κλάδο να υποστηρίζει ικανοποιητικές μακροχρόνιες επιδόσεις και με δυνατότητες επενδύσεων, ο ψηφιακός μετασχηματισμός είναι αναπόφευκτος. Συνήθως στις πρώτες αντιδράσεις αναφορικά με τα τεχνολογικά επιτεύγματα και την πρακτική χρήση της τεχνολογίας συγκαταλέγονται αυτές του εντυπωσιασμού ή σκεπτικισμού. Ωστόσο δεν λείπει και το αίσθημα ανασφάλειας ή και καχυποψίας σε ό,τι περιβάλλει την αλλαγή. Φυσικά δεν έχει να κάνει με τα τεχνολογικά εργαλεία καθημερινότητας, όπως τα κινητά, αυτοκίνητα ή άλλα gadgets που θεωρούνται life style, αλλά με τα εργαλεία που εμπλέκονται στην παραγωγική διαδικασία, τα ρομπότ και την τεχνητή νοημοσύνη.

Η τεχνοφοβία (technophobia) για την απώλεια εργασίας λόγω της τεχνολογικής αναβάθμισης, την εισαγωγή ή την έντονη διεξόδυση των νέων τεχνολογιών και τα ρομπότ στην παραγωγική διαδικασία δεν είναι σημερινός. Το αίσθημα απειλής προέρχεται από την έλλειψη ικανοτήτων ή την αντίσταση στην αλλαγή, ενώ ενίοτε προκαλείται από εκείνους που αντιλαμβάνονται σαφώς το νέο περιβάλλον ενώ παράλληλα χειρίζονται άσπογα τις νέες εφαρμογές.

Σύμφωνα με τελευταίες έρευνες για τον ασφαλιστικό κλάδο και την χρήση των νέων τεχνολογιών, η μεγαλύτερη αλλαγή άρα και πίεση στις υπάρχουσες δομές, αναμένεται να γίνει στα τμήματα της ανάληψης κινδύνου και τα τμήματα διαχείρισης ζημιών. Επιπλέον, οι διαδικασίες που αφορούν τα τμήματα υποστήριξης όπως λογιστήρια, αναλογιστικό και κινδύνων αναμένεται να περάσουν από στάδιο επαναξιολόγησης για τον αναγκαίο μετασχηματισμό τους στις νέες απαιτήσεις και την εναρμόνισή τους με την νέες τεχνολογικές δομές και συστήματα.

Σημαντική πληροφορία

Η ανάλυση των αριθμοδεικτών που προκύπτουν από τις Οικονομικές Καταστάσεις και λοιπές οικονομικές αναφορές δεν αποτελεί από μόνη της εργαλείο για την αξιολόγηση των επιχειρήσεων ή για τη λήψη αποφάσεων. Η KPMG δεν φέρει καμία ευθύνη για την ακρίβεια και ορθότητα των στοιχείων των πηγών πληροφόρησης και τη χρησιμοποίηση των δεικτών ή σχολιασμών πέραν της γενικής ανάλυσης της ασφαλιστικής αγοράς στο σύνολό της και όχι σε επιμέρους στοιχεία ή εταιρείες. Επισημαίνεται ότι ο σχολιασμός των αποτελεσμάτων της ανάλυσης σε καμία περίπτωση δεν αποτελεί υπαινιγμό για την αποδοτικότητα ή φερεγγυότητα των επιχειρήσεων στην ελληνική αγορά. Η ανωτέρω ανάλυση δεν αποτελεί βάση για επενδυτική επιλογή. Οι επενδυτές ή οι ασφαλιζόμενοι θα πρέπει να συμβουλευούνται από επαγγελματίες του χώρου πριν από κάθε επιλογή τους.

Πηγές πληροφόρησης: Ανάλυση KPMG, ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις, Εκθέσεις Φερεγγυότητας και Χρηματοοικονομικής Κατάστασης, στοιχεία από εταιρικά και λοιπά web sites.

Λίγα λόγια για την KPMG

Η KPMG αποτελεί το παγκόσμιο δίκτυο ανεξάρτητων εταιρειών παροχής επαγγελματικών υπηρεσιών - μελών συνδεδεμένων με την KPMG International, ενός Ελβετικού Συνεταιρισμού. Οι εταιρείες - μέλη της KPMG παρέχουν ελεγκτικές, φορολογικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες. Λειτουργεί σε 154 χώρες με προσωπικό περίπου 200 000 ατόμων παγκοσμίως. Η KPMG παρέχει τα τελευταία 45 χρόνια, ολοκληρωμένες ελεγκτικές, φορολογικές, λογιστικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ελληνικές και διεθνείς εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Ο ασφαλιστικός κλάδος αποτελεί έναν από τους κύριους κλάδους εξειδίκευσης και διαχείρισης γνώσης και εμπειρίας της KPMG διεθνώς. Συγκεκριμένα, ο Τομέας Παροχής Συμβουλευτικών Υπηρεσιών στον Ασφαλιστικό Κλάδο της KPMG για περισσότερα από 30 χρόνια παρέχει όλες τις επαγγελματικές υπηρεσίες σε ασφαλιστικές επιχειρήσεις, θεσμικούς φορείς και εποπτικές αρχές διεθνώς.

KPMG

ΑΘΗΝΑ

Στρατηγού Τόμπρα 3
153 42 Αγία Παρασκευή
Τηλ: 210 6062100
Fax: 210 6062111

Μεσογείων 400B
153 42 Αγία Παρασκευή
Τηλ: 211 1815600

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

N. Κουντουριώτου 2
546 25 Θεσσαλονίκη
Τηλ: 2310 550915
Fax: 2310 543670

e-mail: info@kpmg.gr

kpmg.com/gr